

1900 YILLARI BAŞINDAKİ ERMENEK'E YABANCI GÖZÜYLE BİR GEZİ-BİR BAKIŞ

Yellibel'i binbir güçlkle aşarak, bazen titreyip bazen kar suları içerek yolumuza devam ediyoruz. Çıplak tepeler Kamışboğazı'ndan itibaren yeşermeye başlıyor. Sağlı sollu çam ağaçlarının gölgelediği tepesi karlı dağ yamaçlarının arasından güneye doğru çağıldaya çağıldaya akan; dağların kıvrımlarına uyarak bir sağa bir sola bükülen "Aykadın Deresi"ni takip ederek ilerliyoruz... Hava ılık... Ilgıt ılgıt esen rüzgarın bir o yandan bir bu yandan döne döne getirdiği çam kokuları ile ciğerlerimiz doluyor, diyoruz, ne güzel hava... Ne güzel yerler!...

Dereyi takip eden boğaz, güneye doğru indikçe açılıyor; görüş ufkumuz genişliyor. Çan ve kaval sesleri duymaya başlıyoruz, gözümüz kendiliğinden o yöne kayıyor: Taa tepelerde iri boynuzlu tekelerin bir taşdan bir taşla zıpladığını, sanki bize gösteri yapıyorlarmış gibi ikide bir toslaştıklarını; durup durup bizden yana bakmalarını görüyoruz, hoşumuza gidiyor...

Biz indikçe dağlar yükseliyor; dağlar yükseldikçe yemyeşil vadi ayağımızın altında alçalıp genişliyor. Tepedeki yüksek ve sık çamlar artık yerlerini yavaş yavaş dere boyunca uzanan söğütlere bırakmakta... Güçlü katırların ardında, ayaklarında kendilerine has çizimleri ile yürüyen yün başlıklı kiracılarla karşılaşırız. Yaklaştıkça "bu gelenler kim ola?" kabilinden dikkatli dikkatli bakıyorlar, selâmlaşıyoruz; "uğurlar olsun" diyorlar kiracımız Hüseyin Ağa ile üç beş kelam konuştuktan sonra ayrılıyor. Hüseyin Ağa:

"Beyim" diyor, "bunların birisi Karaman'a posta götürüyor, öbürü de hasta bindirmiş; Tüccar Emin Efendi'nin kaç gündür sağ böğründe bir ağrı varmış. Konya Devlet Hastanesi'ne görünmeye gidiyor." Diyerek izahat veriyor.

Tekeçatı'nda bir müddet dinlenip, azıklarımızdan bir iki lokma aldıktan sonra yolu tekrar ele alıyoruz. Fıgılaburnu'nda yokuşun yorgunluğunu çıkarmak istercesine geriye dönüp Tekeçatı vadisine, çamların içinde gittikçe daralıp kaybolan yollara ve bulutlara doğru baş çeken tepelerden ilerde, Yellibel sırtlarını tekrar hayal etmekten kendimizi alamıyoruz. "SULTANALANI burası" diyor kiracımız; Gedik Ahmet Paşa ile Pir Ahmet Bey'in burada yapmış olduğu son çarpışmayı hatırlıyoruz.

Oldukça geniş bir düzlük Sultanalanı Bu düzlüğü dolduran kesif ardıc ağaçları ve andız tömenleri, yerini yavaş yavaş deve dikenlerine ve çıplaklığa bırakmaya başlamış bile... İki delikanlı, eşeklerini yolun hemen kenarındaki yaşlı bir ardıcın dallarına

bağlamış; kalem gibi ardıcılardan direk ve söğen kesiyorlar. Bu yerlerde, 30-40 yıl sonra kürdanlık kazık bile bulunmamasına yemin etmiş gibi saldırıyorlar ağaçlara...

Pir Ahmet Bey'in Sultanalanı muharebesine şahitlik etmiş yaşlı ardıc ağaçları, artık sonlarının gelmiş olduğunu ezrailin (!) hergün biraz daha yaklaştığını görerek yas tutuyorlar, Yel estikçe hışırdaya hışırdaya ve insanoğluna kahrederek!... Geveler'in yoğurt gibi suyundan kana kana içtikten sonra Korubeleni'ne tırmanıyoruz. Solda Yumrutepe eteklerinde yer alan ardıçlar, zirveye doğru gittikçe seyrekleşiyor ve avcı kümeleri dikkatimizi çekiyor. Karamık yokuşunu inmeye başlıyoruz; gittikçe seyrekleşen ardıc ağaçları arasından, aşağıda birden bire alçalın saha içinde duman yeşili yeşil ağaçlıklar ve onların arasında ilk bakışta kendini hissettiren kavaklar, bazı yapılar ve daha uzaklarda vadi içinde kıvrıla kıvrıla akan bir nehrin varlığını görüyoruz. Kiracımız bu arada, kesesinden sigara sarmaya çalışırken: "Beyim, artık Ermenek'e geldik sayılır" diyor ve devam ederek: "Şu gedik, Ermenek'in KEBEN denilen kapısıdır; oraya varınca şehir, avcunuzun içi gibi görünür."

Keben'e yaklaştıkça yamaçlardaki ardıçların sayılabilecek kadar azalmaya başladığı, bunların arasında sekiz on harman büyüklüğünde; yeni açılmış olduğu her haliyle belli olan tarlalar ve sağa sola sapan patikalar dikkatimizi çekiyor. Kiracı Hüseyin Ağa; "benim küçüklüğümde buralarda ağaçtan gök görünmezdi; Ermenek'li yakacak odunun bir yeşil dal kesmeye bile lüzum görmeden bu ormanın kırıntılarından temin ederdi. Babam bizim evin direklerini Marasbulla'nın önünden kesip götürmüş zamanında. Ehh!... Şimdi de ağaç var oralarda ama, eskisi gibi mi?... " diye iç çekiyor, üzülüyor.

Biraz sonra Keben denilen yerdeyiz... Önümüzde dört taraftan ağaçlar ve kayalarla sarmaş dolaş olmuş bir yeşillikler denizi!... Veya bir ağaç gölü!... Katırlardan iniyoruz, bu güzelliği; bu yeşillikler cennetini daha iyi görebilmek için uçuşumun kenarına yaklaşıyoruz. Hüseyin Ağa boşlukta bir sağa bir sola çevirip durduğu kırbağı ile Ermenek'i buradan bize tanıtmaya çalışıyor ve konuşurken en az benim kadar heyecanlı...

Sağda yalçın kayaların dibine sokulmuş, üstüste yığılmış kibrit kutularını andıran, genellikle iki katlı ve önleri toprak hayatlı, toprak damlı; tozlanmış tarih yapraklarını andıran solgun renkteki sıvalarıyla şehrin esas merkezini göstererek:

"- Şoo gördüğün büyük damlı yer Ulucami denen, Ermenek'in en büyük camisi; bilmem hangi bey yaptırmış...

Şo üstündeki yer, kale; Ermenek kalesi, öte yanında görünen İKİ DELİK. Geçen sene baharın bir adamı semerin üzerine bindirip halatlarla oraya uzatmışlar idi. İnən adam güya içerde ejderha görmüş çok korktuğu için geri çektiler ve halen oranın ne olduğunu kimse bilmiyor.

Şu yol, doğru Çarşıya gider. Bazıları şu bahçaların içine ev yapmaya başladı, hatta yedi sekiz dükkan bile inşa edildi; çarşılık hali yok ya, oraya da Aşağı çarşı denmeye başlandı, yeni ismini de "Hamidiye" koymuşlar. Orası çarşı filan olmaz ama bakma; dibinde memleketin en büyük medresesi var da onun için. Müderrislerin mollaların ufak tefek alacağı oluyor, divit kağıt cinsinden...

Şu, solda ağaçların arasından bir dere geçer. Bu dereye Değirmen Deresi deriz. Baharda Cumma coşunca su sesleri buralara kadar duyulur. Haal... Cumma dedim de aklıma geldi, görülecek bir hali var, hele şimdi suyu o kadar bol ki!... Neyse onu da birazdan geçerken gösteririm.

Şu üzeri kiremitli büyük yapıya Değirmenlik Camisi derler. Kiblesinde bir hamam var, şu koyu duman var ya onun dumanı. Hamamcı biraz keyif ehlierek; onun için geç kalkmış olacak ki yeni yanıyor. Bundan başka şehrin Karamanoğlu ve Debboy Hamamı diye iki hamamı daha var, Debboy Hamamı askerlere mahsus amma, Ulu Cami önündeki Karamanoğlu Hamamı daha güzel ve en büyükleri; Ulucami ile yaşıtmış diyorlar.

Değirmenlik Camisi'nin önünden itibaren dere boyuna doğru on kadar değirmen var. Fakat Celâlettin Değirmeni'nin unu hiçbirine uymaz. Şu ilerde görünen uç-uca ulalı, ortası açık avlulu uzun dam Taşbaşı Medresesi, orada üçyüz kadar molla her gün ders okur. Şu önümüzde görünen ise Tekke Medresesi; önündeki kavağa ne dersiniz!.. Çevresini ölçmüşler de dörtbuçuk kulaç gelmiş. Ondan sonra en büyük ağaç Sipas çınarı imiş. Sipas dedim de hatırladım; buradan görünmez ama önünde öyle bir su var ki elini bir sigara içim tutamazsın içinde. Şu ağaçlıklı yerler bizim bağlar; yazın oralara göçeriz, eğrimden maydonoza kadar hepsini eker yetiştiririz...

Her köşesini ayrı bir heyecan ve hayranlıklı seyretmek, herşeyi buradan kuşbakışı görmek ayrı bir zevk veriyor insana. Bir an evvel şehrin içine girip çevreyi daha yakından görmek arzusuyla Keben Yokuşu'ndan aşağı yürümeye başlıyoruz. Ayaklarımızın altında, çiğnenmekten dolayı kaypaklaşmış hatta aşınmış taşlara basa basa; ayak seslerimizin yankısını kayalarda dinleyerek bu dik yokuştan aşağı iniyoruz. Sağda kayaların temelleri içine oyulmuş, kapısı dört köşe bir mağara ve önünde oturmuş, türbedar görünüşündeki yaşlı bir kadın çıplak ayakları dibine sermiş olduğu

mendilimsi örtü üzerinde serpilmiş madeni paralar!... Hüseyin Ağa:

"-Burası Erenler Mağarası; bu Hatice Nine de bekçisi. Yolcuların gelip geçerken verdiği bir kaç kuruş ile geçiniyor. İçerde yüzlerce insan kafası ve kemik var. Rivayete göre buranın paşası bir gün, isyan ettiği için padişahın orduları Ermenek'i basmış ve buranın beyi sonradan sıkışınca şehrin eşrafından bazıları ile Tol Medrese'nin müderrislerini ricacı göndermiş ise de padişah askerleri Kebenbaşı'nda bunların hepsinin başını kesmiş; bu kafalar bir gece yuvarlana yuvarlana gelip bu mağaraya dolmuşlar, diye uzun uzun izahat verirken bir yandan mağaranın kapısından eğilip içeriyi görmeye çalışıyoruz. Mağaranın içinde yüzlerce kemik ve kuru kafa. Bazılarında bez bağlı!... Eşikte horoz tüyleri ve kan lekeleri görüyoruz. Tesbihini çekmekle meşgul Hatice Nine'nin eline birkaç para sıkıştırdıktan sonra ayrılıyor.

Kebendibi'nden itibaren, arkadaki kalelere paralel olarak batıya doğru uzanan ana yol üzerinde sıralanmış; alt katları ahır olduğu anlaşılan toprak damlı evlerin önünden ilerliyoruz. Kapıların önündeki hatılara çakılmış demir halkalara bağlı sırtı yaralı katırlar, güneşe karşı dayanmış semerler, tozlu köşelerde eşinen tavuk sürüleri ile; çelengi dibine oturmuş çorap ören, yün eğiren kadınlar, duvar diplerinde çömelmiş tütün saran sohbet eden ihtiyarlar sokağın hareket unsurları olarak karşımıza çıkıyor. Kenar mahalleden içeri doğru girdikçe canlılık artıyor, kıyafetler ve evlerin durumundan mahallenin ileri gelenleri, zenginleri kendilerini hissettirmeye başlıyor. Bu arada Cumma denilen yere gelmiş olduğumuz için su gürültüleri kulaklarımızı tırmalıyor. Üzeri örtmeli, inişli yokuşlu dar sokaklardan geçtikten sonra, akşam yaklaşmak üzere iken Hüseyin Ağa'nın evinin önüne geliyoruz. Hayvanlarımız borda denilen geniş kapının önüne varınca kendiliğinden duruyor ve Hüseyin Ağa'nın 15-16 yaşlarındaki oğlu kapıda bizi karşılıyor. İçeri giriyoruz. Borda içinde yığın yığın odun küreleri (Yığınları), giysi yıkamak için büyükçe bir giysi taşı, duvara saplanmış mertek üzerinde alımlı bir eğer takımı, ikinci kata çıkan ahşap merdiven her haliyle evin temizliğini gösteriyor. İkinci katta (hayat) adı verilen üzeri harpuştalı; altı, ahır, genişçe bir seyrangâh, orta sofada eski bir dokuma tezgahı ile karşılaşılıyor. Ayaklarımızı yıkadıktan geniş hayatta, gür asma çardağın altında serilmiş temiz ve kaba köşebaşlıların üzerine oturup, kenarları işlemeli yüz yastıklarına bel verdikten sonra derinden bir Ohh!... çekip birbuçuk günlük yol yorgunluğumuzu çıkarmaya başlıyoruz.

Hüseyin Ağa gün görmüş iyi bir insan. Titiz ve zeki

olduğu kadar bütün Ermenek'liler gibi misafirperver ve evde tam hâkimiyet onun. Çocukları kendisiyle konuşurken gayet saygılı ve ölçülü. Yaz aylarında çiftçi ile çubuğuyla uğraşüyor; attar dükkanı çalıştırıyor. Dükkanı ve evi için gerekli eşya almak üzere sonbahar ve ilkbaharda bir kaç defa Karaman veya Silifke'ye gidip geliyormuş. Ayrıca at ve av meraklısı; hoş sohbet, orta halli bir aile reisi. Hanımı Zehra kadın ev işlerine ilâveten el tezgahında bez, fındıklı, alaca gibi şeyler dokuyarak ailenin bazı ihtiyaçlarını kendisi karşılayan akıllı başında, görgülü bir kadın. Gelinlik çağına basmak üzere olan kızı, fırsat buldukça ak ipek, çakma, iğne oyası gibi işlerle çehizini hazırlamakla meşgûlmüş. Oğlu Mehmet, babası olmadığı günlerde dükkanı çalıştırıyor. Fakat bizi ilgilendiren, bütün bu özelliklerden ziyade şehrin diğer yerlerini bir an önce görmek arzusu... Oturduğumuz yerden Ermenek'in bazı semtlerini; özellikle Keben'i, Deliklikaya'yı, Seyran'ı, Kocayokuş'u, Değirmenlik ve Taşbaşı ile Saltaş Mezarlığı'nı rahatça görebiliyoruz. Ortalık kararmak üzere iken aynı çardak altında dede yadigârı bakır sini (sofra) bir kasnak üzerinde önümüze konuyor. Vernikli şimşir kaşıklar, bembeyaz yufka ekmek ile beraber yoğurtlu pirinç çorbası sofrada yerini alıyor. Kenarları sim işlemeli; dokuma bezden yapılmış peşkirler de önümüze verildikten sonra "buyurun" diyor Hüseyin Ağa. Kızı ve karısı sofraya oturmuyor; içerde kalıyorlar. Karanlık basınca büyükçe bir gaz lâmbasının aydınlattığı temiz döşenmiş bir odaya alıyorlar. Biraz sonra kahvelerimizi yudumlarken Hüseyin Ağa, "Beyim bu gece iyi bir uyuyup dinlenelim; yarından itibaren şehrin görülecek bütün yerlerini gezdirir, gerekenlerle tanıştırmam sizi. Siz de seyahatnamenize yazarsınız; belki bizden de bahsedersiniz de gelecek nesiller anarlar." Deyip, iyi geceler dileyerek yalnız bırakıyor.

Yerli dokuma bezlerle çarşaflanmış yatağa uzanmadan önce gaz lâmbasının verdiği ışık altında etrafımı oturduğum yerden seyretmeye başlıyorum: Duvarlarda raflar üzerinde birkaç kitap, kalaylı bakır tabaklar, küçük bir sini, çorba tasları; duvarlardan birinde kaliteli ve büyükçe bir ayna; önünde alçak bir masa ve üzerinde gök camdan, sürahi. Öbür duvarda çerçeveli, oldukça eski bir resim, cam bir pano. İçinde kağıttan yapma güller ve bir asker resmi; Hüseyin Ağa'nın askerlik hâtırası olarak yer almış durumda.

Yerde, oda boyunca serilmiş kilimler üzerinde köşebaşılar ve duvar yastıkları sıralanmış. Kapı üzerinde, bir saç dizgesi gibi örülmüş yüzellikler. Tavanda incerek bir ipe asılmış çocuk kafası büyüklüğünde süs kabağı...

Heybemden diviti kalemi çıkarıp gerekli notları aldıktan sonra yatağa uzanıyorum.

Derin, dinlendirici bir uykudan sonra garip bir sesle uyandım. Önce yangın veya benzeri bir felâket olduğunu sanmışım. Bir müddet sonra aynı sese kulak verince uzaklardan birisinin: "Keeeeşik giddi haaa!... " diye bağırdığını duydum. Ne olduğunu öğrenmek arzusu ile giyinip dışarı çıktım. Hüseyin Ağa, çardağın gölgesinde oturmuş çuval yamıyordu. Selâmlaştıktan sonra bu bağırışmanın ne olduğunu sordum kendisinden. O bana, gülererek meseleyi anlattı: Ermenek'te inek sahipleri her sabah birer ekmek karşılığı ineklerini otlatmaya gönderiyorlar, Keben yokuşunun başındaki kayadan "Keşik gitti diye" halka acele etmesi için bağıran bu kişi inek çobanı diyebileceğimiz (Keşikçi) imiş. Bu arada başka bir ses duymaya başlamıştık: Bir yürük kadını yüksekçe bir damın üzerinden, sırtında tuluk ile habire bağıırıyordu: "Yoğurt alın yoğurt alın!... yoğurt alın!... Dari ile, para ile, un ile, bulgur ile!..." ve bunu acele acele, ardarda durmadan ikide bir tekrarlıyordu... Yoğurt ihtiyacı olanlar, kaplarına doldurdıkları mısır, un, bulgur, elma, erik kurusu gibi şeyleri götürüp yoğurda değişiyorlardı. Hüseyin Ağa, sabah kahvaltısına oturduğumuz sırada Barcın Yaylası yörüklerinden yörük ofosi meşhur (Selvinaz) kadından, yörük göçünden bahsediyordu: "Beyim, bugün Selvinaz'ın obası geçecekmiş yukarı, istersen Kebendibi'ne gidip seyredelim" dedi. Gerçekten heyecan ve sevinç içinde memnuniyetimi belirttim. Böyle bir göçü seyretmek benim için belki bir daha mümkün olmayabilirdi. Bu arada oğlu, hayatın ucundaki direğe dayanmış olduğu halde uzaklara bakarak görmüş olduğu manzarayı heyecanla anlatıyordu: "Selvinaz kafilesi Deliklikaya yakınlarından Keben'e doğru ilerliyor" diye kaç gündür beklenen yörüklerin yaklaşmış olduğunu haber verdi. Bütün şehir halkı, her bahar alışmış olduğu bu yörük göçünü, özellikle Barcın yörüklerinden (SELVİNAZ)ın geçişini merakla bekler, seyrederdi. Deliklikaya ile Tekke arasında görünmeye başlayan kırk kadar deve, parlak güneş altında, üzerine yüklenmiş rengarenk kilimlerle bir gelin alayını andırıyordu. Daha yakından görmek için Kebendibi'ne gitmek üzere acele ettik. Sokaklarda aynı alayı görmek için koşuşan çoluk-çocuk, kadın-kız Keben yokuşu dibinde evlerin üzerine ve taşların başına çıkmış daha iyi seyredebilmek için heyecanlanıyordu. Bu dik yokuş nisan ayı başından itibaren yaylaya çıkan bütün yörüklerin mutlaka uğradığı bir geçit yeri idi. Hüseyin Ağa: "Biz bu kayaların başından çocukluğumuzda ne göçler seyrettik!... Ne kamışlar çektik develerin sırtından..." diye devam ediyordu.

Biz Kebendibi'ne vardığımız zaman Selvinaz obası develerinin birkaçı, yokuşun dibinden görünmeye

başlamıştı bile. Heyecanımız gittikçe arttı. Gece yağmur yağdığı için "Keben Şelâlesi" çöşmüş, bir kısım suları Keben yokuşundan aşağı akararak yokuşu pırıl pırıl yıkamış olduğundan yol sanki bu güzel alay veya kafilenin geçmesi için bilhassa temizlenmiş hissi veriyordu insana.

Yüklü develer, önlerinde bir ihtiyarın binmiş olduğu eşeğin ardında, tesbih taneleri gibi birbirine bağlanmış vaziyette, ağır ve sessiz yürüyüşleri ile teker teker önümüzden geçmeye başlamıştı. Bu sessizliği bozan tekşey, güçlü develerin boyunlarındaki büyük ve gösterişli çanların tok ve yüksek seslerinden gelen eşsiz bir senfoniydi. Ayrıca: çocukların "Ök bidi bidi!... Al pabucunu, ver papucumu..." "şamataları, hay huylar bu senfoniye tamamlayan şeylerdi. Bütün bu sesler kalelerde yansıyıp bir daha geri geliyordu...

Ağır ve yüklü develerin üzerini örten; uçları ta yerdeki taşlara değen rengarenk yörük kilimleri, oba çulları, keçeler ile yörük gelinlerinin omuzunda baş aşağı edilmiş çiftteler; bir elinde keklik kafesi, sırtında bir kucak örme saç, başlarında 3-4 sıra halinde ikilik altınla bezenmiş yün takkeler, ebani üslükler, sırtlarında üçetek zıbın ve onun altında diz kapaklarına kadar inen işlemeli bez gömlekler, daha altında topuğa kadar inen uçları büzgülü, alacadan yapılmış gök donlar bu dekoru bütün ihtişamı ile tamamlıyordu!...

Biz bu manzaranın eşsiz ve bâkir güzelliği içinde yarı sarhoş dalmışken çocuklardan bazıları 48,49,50... diyerek develerin sayısını hesaplıyor; bir kısmı da develerin karınlarının altından yün koparmaya çalışıyordu (çünkü en güzel oyun topları deve yününden yapılmaktaymış). Bu arada seyirciler arasında bir kaynaşma oldu "Selvinaz geliyor" dediler. Yokuşun dibinden iri bir kır atın üzerine oturmuş 55-60 yaşlarında; iri yapılı, bakır çehreli, başında fesi ebani üslûğu, sırtında işlemeli yün abası; belinde trablus kuşağı, üzerinde fişekliği, omuzunda çaprazlama kuşanılmış mavizeri olduğu halde kendinden gayet emin ve efemsi bir tavır içinde Selvinaz göründü. Yeşil kaytan ile dikilmiş, kırmızı çivili çizmelerinin ökçeleri atın özengisinde hareket ettikçe küheylan at ikide bir şaha kalkmak istiyor; bu esnada üç etek elbisesinin işlemeli etekleri sağa sola dalgalanıyordu... Yaklaştıkça heyecanımız biraz daha arttı. Gerçekten görülmeye ve takdire değer bir kadındı. Hüseyin Ağa: "Bu kadın eşkiyalık zamanlarından birinde bir gece çalıların arkasına gizlenip elindeki ibriğin mavizer namlusuna benzeyen ucunu ay ışığında şakilere göstererek sürüsünün yağma edilmesini önlemiş, hatta çete mensuplarından birini aynı ibrikle tehdik ederek teslim almış" dedi.

Selvinaz, tanıdık kişilerin "hoş geldin Selvinaz abla!" sözlerine tebessüm ederek, uzatılan sigarayı alıyor: kalın bir sesle "sağolun hoşçakalın!... Oba uzaklaştı, inşallah güzün gene görüşürüz" diyerek atını Keben yokuşuna sürüyordu...

Bu esnada, Selvinaz kafilasından yeni bir gelin, yolda gelirken doğurmuş olduğu bir günlük çocuğunu sırtındaki keçe içinden okluktan ok çeker gibi boynundan tutarak çekip etrafında çorap ve kalın elbise içinde olmasına rağmen oldukça üşüyüp titreyen Ermenek'li çocuğuna bakarak: "Şunun gibi olacaksan hiç olma" diye Keben Çeşmesi'nin teknesindeki buz gibi suya daldırıp çıkardı. Sonra tekrar keçenin içine sokup hayret dolu bakışların içinde Keben yokuşuna yöneldi...

Hamam çok temiz, ferah ve sıcaktı. Cuma olması nedeniyle de bir hayli kalabalıktı. Çıkışımızda; geç kalmış olacağız ki Ulucami'de yer bulamadık. Bütün cami mahfeli, yazlıkları ve avlusundan başka çarşı ortasına kadar cemaatle dolmuştu. Yediüzlüklü Çeşme arkasındaki bir safta iki kişilik yer bulup, sahtiyan sergiler üzerinde cemaate uyarak namazımızı kıldık. Cemaat dağıldıktan sonra Ulucaminin içini gezmek için içeri girip imam Hacı Ali Efendi Hoca ile tanıştık, hoca efendi bize caminin yapılışı hakkında bilgi vererek: "Ulucami, Ermenek içindeki camilerimizin en büyüğü ve en eskilerindendir. Karamanoğlu Mahmut Bey 703 Hicri (1302 m.) yılında inşa ettirmiştir. Önce ağaç dikmeleri üzerine inşa ettirilmiş olan cami, daha sonra (Şeyh Abdülvehhap) adında bir kişi tarafından H.1125 yılında tamir ettirilerek kemerler üzerine alınmıştır." Diye anlatmaya başladı.

Değerli alçı mihrabını, ahşap mimber ve doğramalarını, çınar ağacından yapılmış kapısını ve kitabelerini hayranlıkla tetkik edip, gerekli notları aldıktan sonra beraberce, caminin önündeki Behçet Kahvesi'ne indik. Yerde serilmiş hasır üzerinde ve kenarlarda yer alan geniş, tahta divanlara oturmuş halk; boğucu tütün dumanı içinde gürültüyle domine oynuyordu. Bir kısmı da kenarda bucakta çay içip sohbet ediyordu... Köşede yer gösterdiler, ikramda bulundular; henüz yemek yememiş olduğumuz için kahve yerine çay istedik. Ayaklı cam kupalar içinde çay geldi, şeker bulunmadığı için uzatılan bal tabağından bir kaşık alarak çayımıza koyduk. Bu arada nerden gelip nereye gittiğimiz soruldu, sohbetimizi uzaktan-yakından dinleyenler oldu. Daha sonra çarşığı gezmek için kalktık. Hoca ve müezzin efendiler de yanımızdaydı. Hoca Hacı Ali Efendi, Yediüzlüklü Çeşme'den başlayarak hem geziyor hemde izahat veriyordu. Cuma olması nedeniyle oldukça kalabalık bir gündü. Çarşı içinde gidenler-gelenler; şehirli ve köylü insanlar bakkaldan

çıkıp tüccara, tüccardan çıkıp demirciye ve tüfekçiye uğruyor; çekiç, örs sesleri, helvacı dükkanlarında kürek şakırtıları, Yukarı Kahve'den gelen gürültülerle birleşiyordu...

Bu ziyaretimizde çarşıda; demirci, bakırcı, helvacı, boyacı, tüccar, tüfekçi semerci, tenekeci olmak üzere üçyüze yakın dükkan tesbit ettik. Börekçi fırını ve yakınındaki Musalar Mescidi önünden Göğlemez Mescidi'ne ve oradan Akçamescid'e vardık. Mütevazi ölçüdeki mescit muhteşem ağaç oyma kapıları ile bizi karşıladı. Dış kapı üzerinde güzel bir hat ile yazılmış (Sahibi Hacı Ferruh. Allah'a güveniyorum. Bu mamure H.700 tarihinde bitti.) anlamında kitabesini okuduktan ve mescidin iç kapısını, içini de gördükten sonra Meydan Mezarlığı arkasından şehri seyretmek gayesi ile Yassıkaya'ya indik.

Buradan Ermenek bir başka türlü görünüyordu!... Keven yokuşu ta uzakda hayal gibiydi... Solda üst üste yığılmış genellikle iki katlı evlerin ortasında üç katlı, büyükçe, yüksek ve önü kafesli zengin evleri ile; Meydan Camisi altındaki askeri Debboy, Ulucami'den sonra Ermenek'te en büyük yapı olarak dikkatimizi çekiyordu. Önündeki çimenlikte askerler güreş yapıyorlar; damda karşılıklı iki jandarma nöbet tutmakta.

Sağda ise; Göksu'ya doğru gittikçe alçalan yeşillikler arasında Ermenek bağları, küçük basit evler, iki katlı sayvantlar ve önümüzde akıp giden Havuzlu Pınarı...

Yüksek çınarların gölgesinde, yeryer sökülmüş kubbe taşları ile tarihi bir kaleyi andıran Tol Medrese avlusunda, genç; uzun cübbeli, beyaz sarıklı mollaların bir ileri bir geri gidiş gelişleri uzaktan da olsa görünüyor.

Yukarı bakıyoruz; yalçın kayalar şehrin üzerine kartal gibi kanadını gerip kucaklamış evleri!... Firan kalesi uykuya dalmış; yüzyılların yorgunluğunu çıkarıyor sanki...

Hayranlıklar içinde bir aşağı bir yukarı bakarken gelip gidenlerle karşılaşılıyor... Sırtlarında üç etek, üzerinde kıl aba, başlarında püsküllü fes, ellerinde doksandokuzluk tesbihleri, bellerinde beyaz kuşak ve içinde tütün keseleri ile üç-beş kişilik gruplar halinde ikinci namazını takiben Yassıkaya gezisine çıkmış oldukları görülüyor. Yaklaşıyoruz, selâm veriyoruz-selâm alıyorlar. Değişik kılık ve kıyafetteki yabancı kimdir acaba? Kabilinden dönüp bir de arkamızdan bakıyorlar.

Meydan Camisi önündeki camiye ait bir vakıf olan kahvenin önünden geçmek üzereyken Hüseyin Ağa hafifçe koluma dürterek:"Alevi şeyy... Şair Alağa (Ali Ağa) geliyor" dedi. Ermenek halkının Alevi yahut ihrâki dediği Ali Ağa; orta boyun üs-

tünde, geniş omuzlu, hafif sakallı, pala bıyıklı, sırtında üç etek, üzerinde arkası simli cepken, içinde yakasız gömlek, belinde eskirek bir trablus (darabulus) kuşak kuşanan ve başında kırmızı fesin üzerine bağlayıp uçlarını arkaya sarkıttığı yazma ile tamamen farklı bir giyiniş arz ediyordu. Meydan Camisi vakfı olan kahveyi işleten Ali Ağa'nın ilk bakışta neşeli ve hareketli bir mizaca sahip olduğu belliydi.

Yaklaşınca Hüseyin Ağa samimi bir selâm verdi. "Aleykümselâm yâren!" diye selâm alırken Hüseyin Ağa'ya: -beni kastederek- "bu da kim" dercesine zekice bir bakış fırlattı. Tanıştık; memnun oldu, ayak üstü üç-beş kelam ettik. Bu arada Hüseyin Ağa kahvenin ne âlemde olduğunu sordu; "hiç sorma" gibilerinden bir tavırla: "yâren kahve fena değil... Değil amma; Dudaksızın oğlu'ndan el-aman çekiyorum." Deyip bununla ilgili olarak meşhur hicviyesinden iki dördüğü ayak üstü okuyuverdi:

"Aybaşı gelmeden ister parayı,
İki gün dur dersin buldun belâyı,
Bir metelik için giyer şapkayı,
Minareye bağlar dini îmamı...

Dudaksız Meydan'a neler edecek,
Sümme haşa Hakkı inkâr edecek,
Ağzı bütün olsa çok tut yiyecek
Birbirine kırdıracak insanı...

Ve arkasından ilâve ederek: "Kahvenin ve Dudaksız'ın hali işte bu..." dedi. Tam ayrılmak üzere iken Ali Ağa'nın yeni giymiş olduğu, dizkapağına kadar çıkan yün çoraplar dikkatimizi çekti ve Hüseyin Ağa takıldı:

"Ali Ağa, çorap çorap amma; bu toka ne olacak?" Ali Ağa gider ayak cevabı yapıştırdı:

"Onlar da deyyusluğun alâmetidir!!" dedi, gülüştük. Sonra: "Buyurun size bir Yemen kahvesi ikram edeyim" diye bizi kahvesine davet etti. Başka bir zaman gelir, kahveni içeriz vaadiyle ayrılıp Sipas Camii önüne doğru yürüdük...

Temmuz sonlarına doğru halen Ermenek'teyiz. Şehir evleri halk bağlara göçmüş olduğu gibi oldukça boş. Şehir, mehtablı geceler dışında karanlık ve bu karanlıkta evler omuzlaşmış devlere benziyor... Geceyi Havuzlu'da bir bağ evinde geçirdikten sonra ertesi gün Sipas Camisi önündeki suyun başında Hüseyin Ağa ile yeniden buluştuk. Sipas Camisi önündeki vilayet binasını (I) gezdik ve mutasarrıf beyle tanıştık. Daha sonra Taşbaşı Medresesi'ni ziyaret etmek üzere oraya uğradık. Baş müderris Abdurrahman Efendi Hoca'yı medrese avlusunda öğle namazı için abdest

Alırken bulduk. Toprak dam örtülü odalardan ve bir mescidden meydana gelen ahşap medrese hücrelerinde Kur'an, fıkıh, hadis okuyan mollaların sesleri, avluda bir uğultu halinde birbirine karışıyordu.

(1) *Halen Konya'lı otelinin olduğu yerde bulunuyordu.*

Müderri Abdurrahman Efendi ile gerekli görüşme ve ziyareti yaptıktan, yeni yapılmaya başlanan sekiz on dükkandan meydana gelen Aşağı Çarşı'yı gördükten sonra Yukarı Çarşı'ya çıktık. Koca çınarın gölgesinde yer almış üzüm, kaysı ve divlek satıcıları müşteri çekmek gayesiyle ve birbirine inat edercesine bağırarak dikkat çekmeye çalışıyordu. Yanlarına uğradık; bir köşede üç satıcı yanyana oturmuş, köfeler içinde Aladağ'dan getirdikleri üzümleri satıyor; öbür tarafta karpuz ve divlek yığınları... Çeşmenin başında tulumlar içinde keş, peynir ve sadeyağ... Satıcısı, ağaç kollu terazisi ile yağ tartmaya çalışıyor... Arılar bir o yana bir bu yana uçuşarak sinirli sinirli dolaşıyorlar... Bu arada sırtında genişçe elbisesi, başında sarığı ile irice yapılı, toparlak yüzlü bir adam elinde büyükçe kamış sepeti ile yanımızdan geçti. Hüseyin Ağa: "Bu adam Ermenek'in meşhur müftüsü Tahsin Efendi'dir" dedi. Daha önce kendisine ait bazı ilginç fıkralar duymuş olduğum için dikkatimi çekti; üzümçülerin yanına uğrayıp onlarla şakalaştı. Her üç üzümcü de "buyurun" ettiler. Hepsinin ayrı ayrı yüzüne bakıp gülümsedikten sonra: "Yeğen efendiler üçünüzden de birer okka alayıp da üçünüzde gücenmeyin..." deyip birer okka üzüm tarttırdı. Kamış sepete yerleştirdi. "Üzerine de birşeyler alıyım" dedi, ayrıldı. Divlekçilerin yanına gitti. Divlekçiler kendisini görünce hemen toparlanıp ayağa kalktılar, saygılı bir tavırla buyur ettiler. Müftü efendi divlek yığınlarının etrafında bir aşağı-bir yukarı dolaşıp divlekleri şöyle bir gözden geçirdikten sonra on kadar divlek ayırttı; sonra elleri ile bir bir yokladı. Daha sonra cebinden, bir kağıda sarılı birkaç lokum çıkararak divlekçilerin ağzına birer tanesini koydu. Divlekçiler bunun ne demek olduğunu anlamak için birbirlerine bakıyorlardı. Bu esnada Müftü Efendi: "Yeğen efendiler bu seneki divleklerinizi hiç beğenmedim gelecek seneye sizden bu lokum tadında divlek isterim..." diye takıldıktan sonra paralarını verip ayrıldı. Bu babacan, hoş sohbet ve tane tane konuşan ihtiyarla tanışmak üzere yanına yaklaştık; Hüseyin Ağa beni kendisiyle tanıştırdı. "Hocam galiba divleği çok seviyorsunuz" dedim, bunun üzerine o; "Dünyada en çok sevdiğim şeydir divlek" dedi. Ve ilâve ederek: "Divlek üzerine destanlar yazdım, akşam buyurun yemeği bizde yiyelim, hem de size divlek üzerine yazdığım destanı takdim edeyim" diyerek samimi ve güleryüzü ile bizi evine davet

etti. Kendisine teşekkür ederek ayrılırken davetini bilhassa kabul ettik. Akşam yemeğinde Müftü Efendi'nin evindeydik.

Şehir içinde görmeye değer bazı yerleri de gördükten sonra akşam müftü Tahsin Efendi'nin evine doğru yöneldik. Tol Medrese adı verilen yapıyı gerçikten sonra bahçe ortasında iki katlı bir evin giriş kapısında bir adam bizi buyur etti. Merdiven başında Müftü Efendi ile karşılaştık, güler yüzü ve kendine has konuşmasıyla buyur edip salonun ortasında büyük bir bakır sini çeşitli tatlılar ve böreklerle donatılmıştı. Pencere önündeki alçak divanda bir müddet dinlendikten sonra sini etrafına sıralanmış kaba köşebaşı minderlerinin üzerinde yerimizi aldık. Yemekler Müftü Efendi'nin dili ve güler yüzü kadar tatlı ve nefisti. Müftü Efendi ikide bir "Buyurun kusura bakmayın" gibi sözlerle bize ikram ediyordu. Sofrada tavuklu pirinç pilavından su böreğine, baklavaya ve yaprak sarmasına kadar muhtelif yemekler bulunmaktaydı, müftü efendi, karnımızı çoktan doyurmuş olmamıza rağmen: "şundan da buyurun, hatırı kalmasın, gücenir sonra..." gibi sözlerle habire sıkıştırıyordu. Bizim Hüseyin Ağa; sarmanın ikisini üçünü bir çatala takıp boğazına atıyordu. Bu durum Müftü Efendi'nin dikkatini çekmiş olacak ki gülererek, hafiften şaka yollu bir dille:

-“Oğlum Hüseyin, sizin mahallede bir mezara kaç ölü gömerler?” diye takıldı. Hüseyin Ağa hiç istifini bozmadan: "Hocam, sizin sarma gibi olursa üçünü beşini bir araya gömerler" dedi ve katıla katıla hepimizi güldürdü...

Kahveden çaydan, uzun uzun tatlı sohbetten Müftü Efendi'nin meşhur "Divleknâme"sini kendi ağzından zevkle dinledikten sonra yatsı namazını beraber kılıp gitmek için izin istedik. Müftü Efendi'nin insanlığı kadar misafirperverliğine, sohbetine ve nüktedanlığına hayran kalmıştık.

Böylece Ermenek denen beldeyi; dağı, taşı, ağacı, dere tepe binbir pınarı, termiz, çalışkan, kanaatkar ve misafirperver insanları ve her köşesini süsleyen sayısız ata yadigârı eserleri ve tozlanmış tarih yaprağını andıran üst üste abanmış tipik evleriyle görüp tanıdıktan sonra gelecek nesillere bugünkü haliyle tanıtmak üzere seyahatnamemize not edip Ermenek'ten ayrıldık.

NOT: (1) Bu gezi, 1900 yılları başındaki Ermenek'in tipik görünümünü, sosyal ve karakteristik yapısını tanıtmak ve aktarmak amacı ile hazırlanmıştır. Bir gezgin gözüyle okurlarıma sunduğum bu bölümün hazırlanmasında o günleri yaşayan ve bugün yaşı 75-80'i aşan bir çok ihtiyar hemşehrimizin anlatmış olduğu olaylar, yaşantılar, özellikler, kaybolmuş değerler ve hâuralardan yararlanılmıştır. Akıcı bir hikâye biçiminde vermeye çalıştığım bu yazıdaki kiracı "Hüseyin Ağa" hariç (ki aslında o da tipik bir Ermenek'liyi temsil etmektedir.) bütün olaylar, kişiler ve semtler gerçeğin ta kendisidir.

ERMENEK ve ÇEVRESİNDEKİ MESİRE YERLERİ

TEKEÇATI

Ermenek-Karaman yayla yolu üzerinde, Ermenek merkeze arabayla 15-20 dakika uzaklıkta bir mesire yeridir. Sultanalanı ve Fığla Burnu denilen mevkilerden geçtikten sonra aşağıda; üç dağ silsilesinin çevrelediği yemyeşil vadi içinde küçük ve berrak bir çayın, mendereslerle kıvrılarak süslediği bir tabiat parçası gözünüzü gönlünüzü fetheder. Ulu söğütlerin başbaşa, verip gelip geçeni selâmladığı koyu gölgelerde uzanıp masmavi gökyüzünün güzelliğini kucaklamak istersiniz. Tekeçatı'nda... Uzaklardan hışırtılarla kanat çırpın asırlık çam ağaçlarının derin kokusu içinizi doldurur. Tepelerden bir çobanın yanık kavalı ile doğa'nın güzelliğinin sırrına varırsınız. Öğle vakti köprü başının tadına doyum olmaz. Gelip geçenden kardeşçe

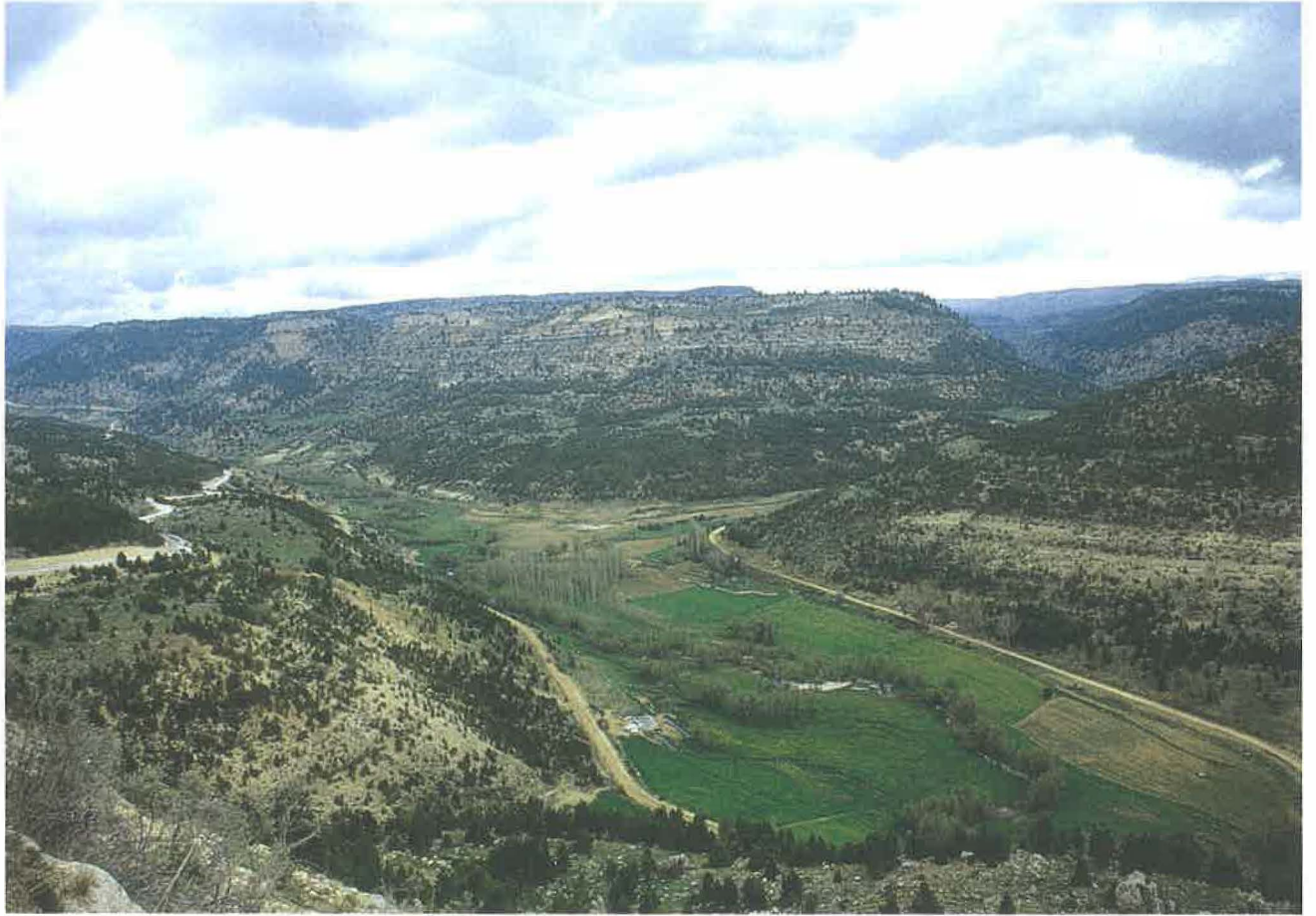
selâm alıp selâm verirsiniz. Tomruk yüklü bir yük arabasının virajı dönerken kıvranaşı, rampayı çıkarken çıkardığı inilti ile gölgede keyfe gelir sigaranızdan bir nefes daha çeker; öğlenin kuru güneşinde söğüt gölgesinin tadını çıkarırsınız. Altınızda arabanız var da ikindi üzeri şöyle Kumdan Boğazı'na doğru uzanabilirseniz avlanmanın tam zamanıdır. İsterseniz kuzeye kıvrılan şoseyi takiben AYKADIN'a ve Kamış Boğazı'na hatta biraz daha uzanıp YELLİBEL'e çıkabilir, Kayapınarı'nda en soğuk suyu içebilir; Gökgedik'te en nefis yürük yoğurdunu yiyebilir; veya dövme yayık ayanını içebilirsiniz. İlkbahar ve yaz aylarında Ermenek halkının en çok rağbet ettiği; pazarları çoluk çocuk, dost, akraba ile günü birliğine eğlenip döndüğü şirin bir köşedir Tekeçatı vadisi...

Tekeçatı Vadisi...

Tekeçatı'ndan bir görünüm.

Fıgla'dan Tekeçatı vadisi.

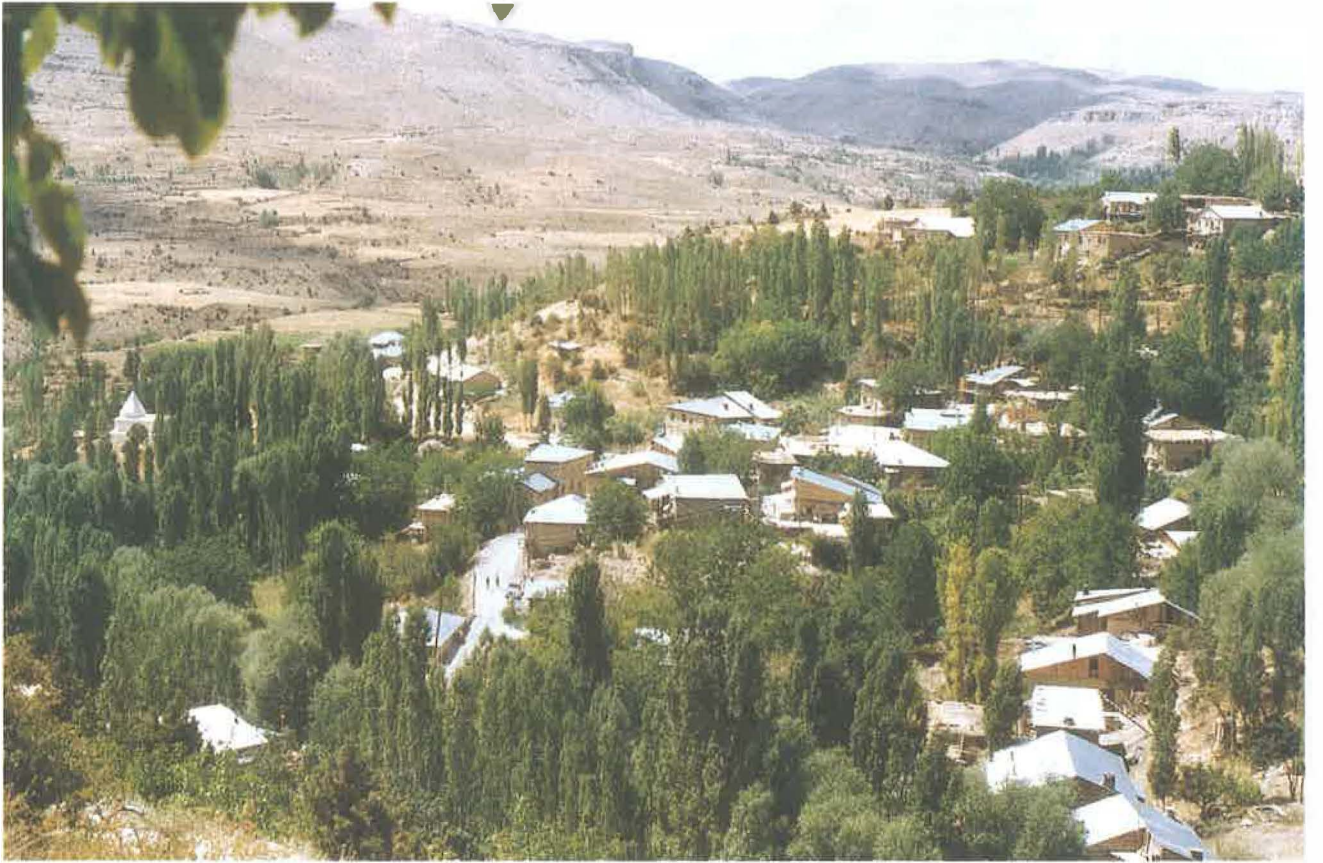
Tekeçatı 'da kış.

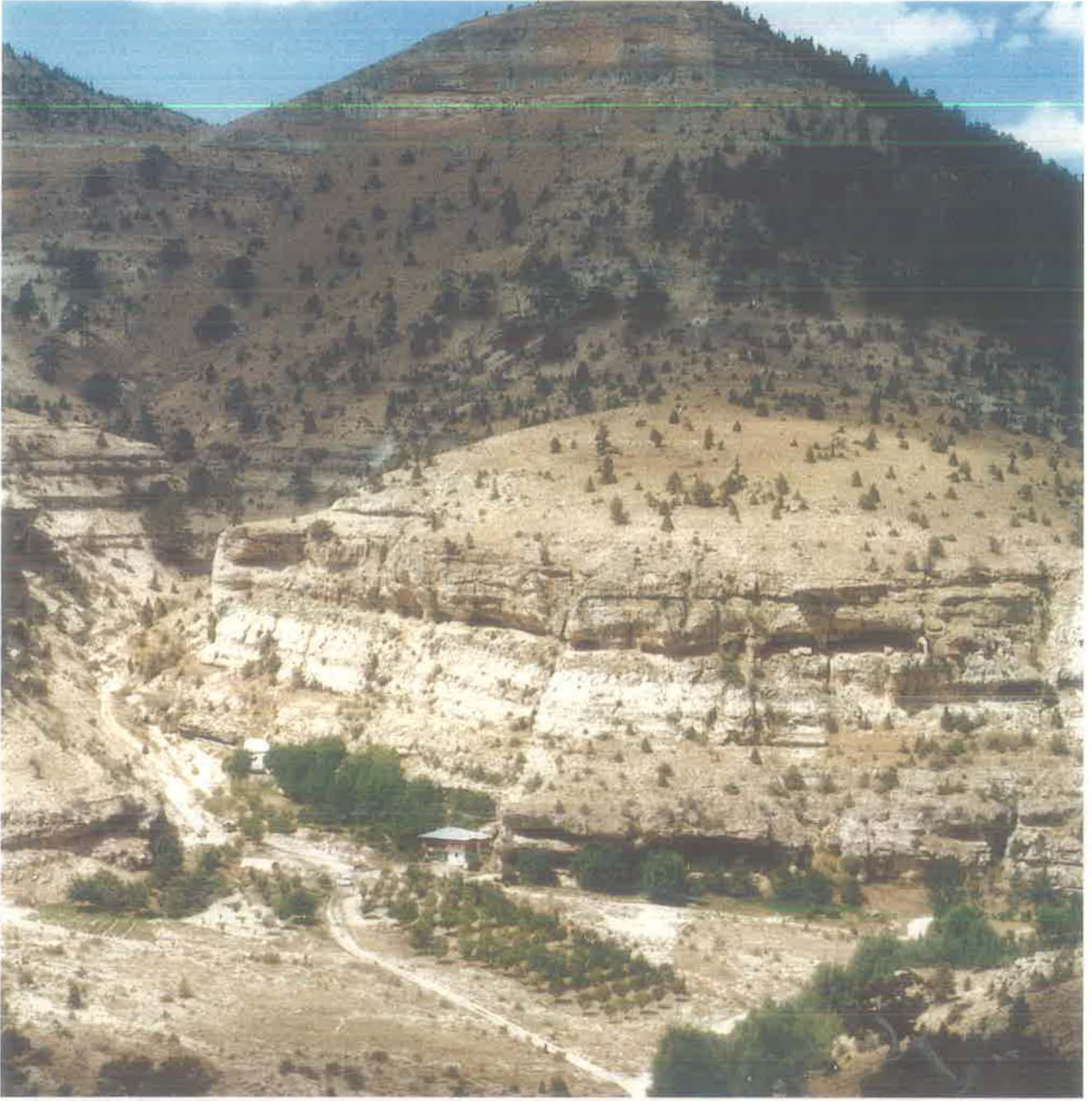
Kamış Boğazı.

Tekeçatı - Kumdan çayırığı.

Balkusan Köyü ve Karamanoğulları Türbesi.

Balkusan Boğazı "Bayram Hasan'ın Yeri"

Balkusan Boğazı Alabalık Tesislerinden... 2004 (Bayram Hasan'ın Yeri)

NADİRE DEĞİRMENİ

Ermenek ve çevresinde öyle yerler vardır ki eşsiz güzellikleri ile el değmemiş bâkir bir yosma gibidir. El değmemiş diyorum çünkü buraların varlığından ve güzelliğinden pek az kişinin haberi vardır; pek az kişi görebilmek ve zevkini tadabilmek olanağına sahiptir. Çıkmaz sokak durumunda olan Ermenek için bu durum yüz yıllarca böyle olmuştur daha bilmem kaç yıl böyle olacak; bu güzelim yurt parçalarından herkes nasibini alabilme, görebilme, tadını çıkarabilme durumundan uzak kalacaktır. Ne zaman ilgililer Ermenek-Alanya yolunu tamamlamak ve hizmete açmak lütfunu gösterecek, bu işe mani olanların -eğer varsa- keyfi ne zaman yetecektir?...

"NADİRE DEĞİRMENİ" adını verdiğimiz yer müstakbel Ermenek-Alanya yolu üzerinde, yolun buraya kadar yapılmış olması nedeniyle yeni yeni, insanların hayranlığını kazanmakta olan yukarda saydığımız ve belirttiğimiz nitelikte bir köşedir. Torosların art bucağında Ermenek Çayı (Göksu) üzerinde Ambar Boğazı'nı takiben ilerleyen orman yolu ile gidilebilen mevki, güneşi perdeleyen çam ağaçları; yamaçlardan, kayalardan dökülen çağlayanlarla süslenmiştir. Buradan fışkıran sular bir kaynaktan ziyade tam bir nehir niteliğinde olup en az yirmi değirmeni bir anda çevirecek güçtedir, ki bu sular Ermenek çayı adı verilen akarsunun ortalama üçte birini teşkil eder. Bir yamaçtan bir yamaca uzatılmış tarihi ve ahşap Nadire Köprüsü

*Çağlayanları ve ilginç güzellikleri ile
Nadire Değirmeni ve Mesiresi*

artık eski değerini kaybetmiş gibidir. Çevresinde yer alan değirmenler, hizar atelyeleri taraçalar halinde kurulmuş bahçeler, tarihi AYHATUN KAYA MANASTIRI görülmeye değer yerlerdir. 1972 Temmuzunun ikinci pazarından itibaren her Pazar burada Pazar kurup toplanmak üzere Nadire (Ardıçkaya) köyü yetkilileri karar alıp fırın, kasap, dükkan, çay ocağı, ve park gibi gerekli tesisleri kurmuşlardır. Böylece yaz aylarında Pazar günleri dolmuş şeklinde minibüs ve jeep gibi vasıtalarla işler duruma getirilmiştir. Mevki, motel, dinlenme kampı ve benzeri turizm tesisleri kurma bakımından çok elverişli ise de geçerliliği Ermenek-Alanya yolunun bir an önce açılmasına bağlıdır. Nadire değirmeni çevresinde çıkarılan alabalık nefaset bakımından eşsizdir. Burası ilerisi için ender turizm köşelerinden bir olmaya, çevre ekonomisine etki etmeye hazır durumda olup yukarda belirtmiş olduğumuz gibi bütün bunlar yolun bir an önce açılmasına bağlıdır. Halen mevcut yol üzerinden ilçe merkezine 25 km. kadar uzaklıktadır.

ZEYVE PAZARI (Yayla Pazarı)

Ermenek-Mut sahil yolunu takiben Kocayokuş mevkiinde sağa ayrılan yolla ormanlar arasından kıvrak bir şose sizi tarihi Alaköprü (Görmel Köprüsü) ye indirir. Pamuk ve susam tarlaları, nar bahçeleri içinden Üçbölük (Görmel) köyüne ulaşır,

oradan Yalındal (Arnav) köyü içinden düzgün bir yolla ZEYVE (Yayla Pazarı) Köyü'ne ve Zeyve Pazarı'na inersiniz. Yorgunluğunuz çağlayanların etrafa saçtığı köpüklerin serinliğinde hemen unutulur, çınar ağaçları alçak dalları ile esen rüzgara karşı salınıp "hoş geldiniz" der. Pazara iner inmez bütün çevreyi görüp tanımak arzusu sizi sarar; değirmenleri döndüre döndüre akan, etrafa köpükler saçarak ebem kuşakları yaratan, içinize serinliğini dolduran pınarların, derelerin, çağlayanların buz gibi suların nereden çıkıp ne yana aktığını hemen görmek istersiniz... Motel balkonunda pazarın tadını çıkaranlarla, çınar gölgesinde alış veriş yapanların şamataları pazarı şenlendiren unsurlardandır. Yer yer serilmiş işportacılar, manifatura çuvaları, yığın yığın kavun, karpuz, sandık sandık sebze ve meyve, çınar dallarındaki çengellere takılmış kilo kilo bölüşülen; günde kırk dokuzuncusu ellincisi ve bilmem daha kaçıncısı kesilen keçiler, tekeler... Daha ilerde sürüler halinde dinlenen küçük ve büyükbaş satılık hayvanlar. Değirmenin önünde sıra sıra un çuvaları, yer yer çökelmiş kaygusuzca geviş getiren develer!...

Bütün bunlar Zeyve pazarının karakteristiğini teşkil eden unsurlardır. Öğleye doğru et kokusu havayı sarar. Çünkü Zeyve Pazarı'nın saç kebabına doyulmaz. Pazar günleri burada, bu buz gibi suların

Zeyve Pazarı. (1939)

başında eğlenerek yenen kebabın tadı çok başkadır. Şehirden jeep, minübüs, taksi gibi araçlarla gelen halk ile çevre köylerden ve Anamur yaylalarından gelenler akşama kadar burada kalırlar, eğlenirler, alış veriş yaparlar. Burada motel olarak yapılan güzel bir de tesis varsa da gerektiği kadar değerlendirilememektedir. Zeyve pazarı turizm bakımından her yönüyle çevresini etkileyecek bir merkez bir panayır haline getirilmelidir. 25 km.lik düzgün bir yolla ilçe

merkezine bağlı olan pazar, motellerle ve Zeyve çayı boyunca sıralanacak küçük pansiyonlarla Anamur, Gülnar, Silifke ve çevre halkına tam bir dinlenme yeri olacak niteliktedir. Kocaman çınarların altından ve yeşillikler arasından kayaları döve döve akan Zeyve çağlayanı görülmeye ve saç kebabı yenilmeye değer. Böylece Zeyve mayıs, haziran, temmuz ve ağustos aylarında Ermenek ve çevre halkının en çok rağbet ettiği mesire yerlerinden birisi durumundadır.

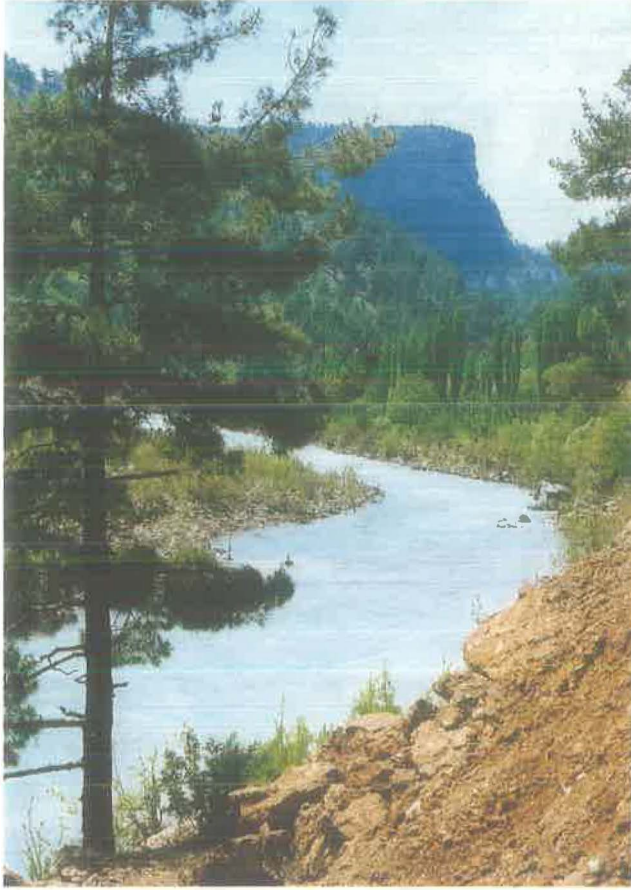
Zeyve Pazarı'ndan... (2004)

Zeyve Pazarı'nda bir pazar günü. (2004)

GÖKSU KENARI VE ÇAVUŞ ALANI

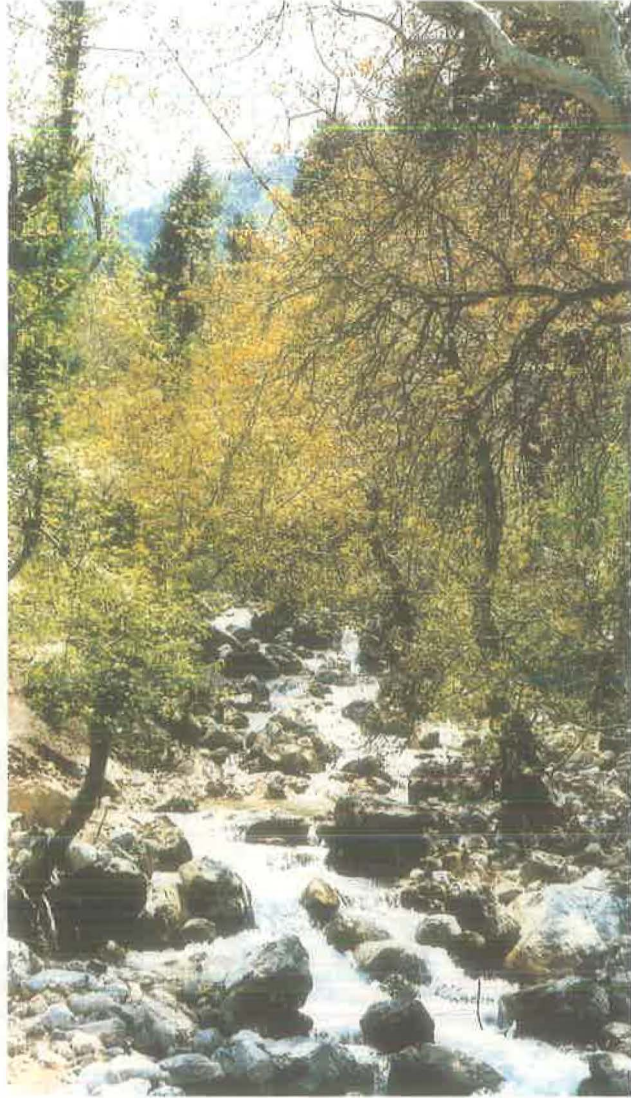
Ermenek halkı yaz aylarında Tekeçatı, Zeyve pazarı ve Nadir Değirmeni gibi mesire yerlerinden başka Göksu çayı vadisindeki bazı yerlere giderek tatil günlerinin tadını çıkarmaya çalışır. Bilhassa Çavuşalanı ile Sarıtaş bucağı ve Delallar mevkilerinde balık avlayan, suya girip eğlenen gençlere sık sık rastlamak mümkündür. Buralar manzara bakımından güzel olduğu kadar sıcak günlerde deniz ihtiyacını da giderir. Çevre bağ ve bostan bakımından zengin olup ayrıca ormanlar ve yeşilliklerle süslüdür.

Göksu - Daran Ağzı.

Karalar - Keşillik.

Ermenek içindeki yüzlerde dereden biri.

ELEKTRİK SANTRALİ PARKI (Santral Park)

Şehir merkezi içinde en çok rağbet edilen Elektrik santrali parkı, santral çevresinde son yıllarda yapılan tesislerle cazip hale getirilmiştir. Değirmen deresinin iki yanında kademeli sekiler halinde düzenlenmiş olan parkın iki yamacı köprülerle birbirine bağlanmış, ışık tesisleri ile aydınlatılmıştır. Dere üzerinde tabii ve sun'i şekilde yaratılan çağlayanlar ile bendler, fıskiyeli havuz; derzli taş duvarlar, dört köşeden saran yüksek çınar ağaçları ve cevizlerle akşam ilçe halkının özellikle rağbet edip uğradığı bir yer haline getirilmiştir. Santral parkının düzenlenmesinde büyük çaba gösteren montör Sayın İsmail Yalaz bu konuda gerçekten takdire şayan çabalar göstermiş, bu güzel parkın hazırlanmasında büyük emeği geçmiştir.(1)

(1) Bu parkın hazırlanmasında büyük çabalar harcayan montör Sn. İsmail Yalaz'ı ve belediye başkanı Cevdet Ünsal'ı bu konuda gösterdikleri çabadan dolayı ayrıca kutlamak, bir Ermenek'li olarak teşekkür etmek isterim.

Elektrik Santralı Parkı'ndan çağlayanlı köşe.

Elektrik Santralı Parkı.

TEKKE PINARI PARKI

Sandıklı Mahallesi'nde Ermenek-Mut çıkış yolu üzerinde Tekke Pınarı adı verilen yerde kurulmuş olan park, özellikle soğuk suyu ile tanınmıştır. Belediye tarafından ihata duvarı yapılan ve ağaçlandırılan park, Santral parkından sonra en çok rağbet gören dinlenme yeridir.

HAVUZLU PINARI

Ermenek'te her pınar başı aşağı yukarı bir park sayılır. Havuzlu pınarı işte bunlardan birisidir. Temiz, soğuk ve berrak suları ile yaz günlerinde bağ ve bahçeye giden veya dönen yolcular genellikle yorgunluğunu burada giderir. Küçük büyük her yolcunun uğrak ve mola yeridir Havuzlu. Son yıllarda biraz bakımsız kalmış olup halk bahçeye göçmediği için ziyaretçisi de azalmıştır.

Havuzlu Değirmeni suyu.

Havuzlu Değirmeni.

YASSIKAYA

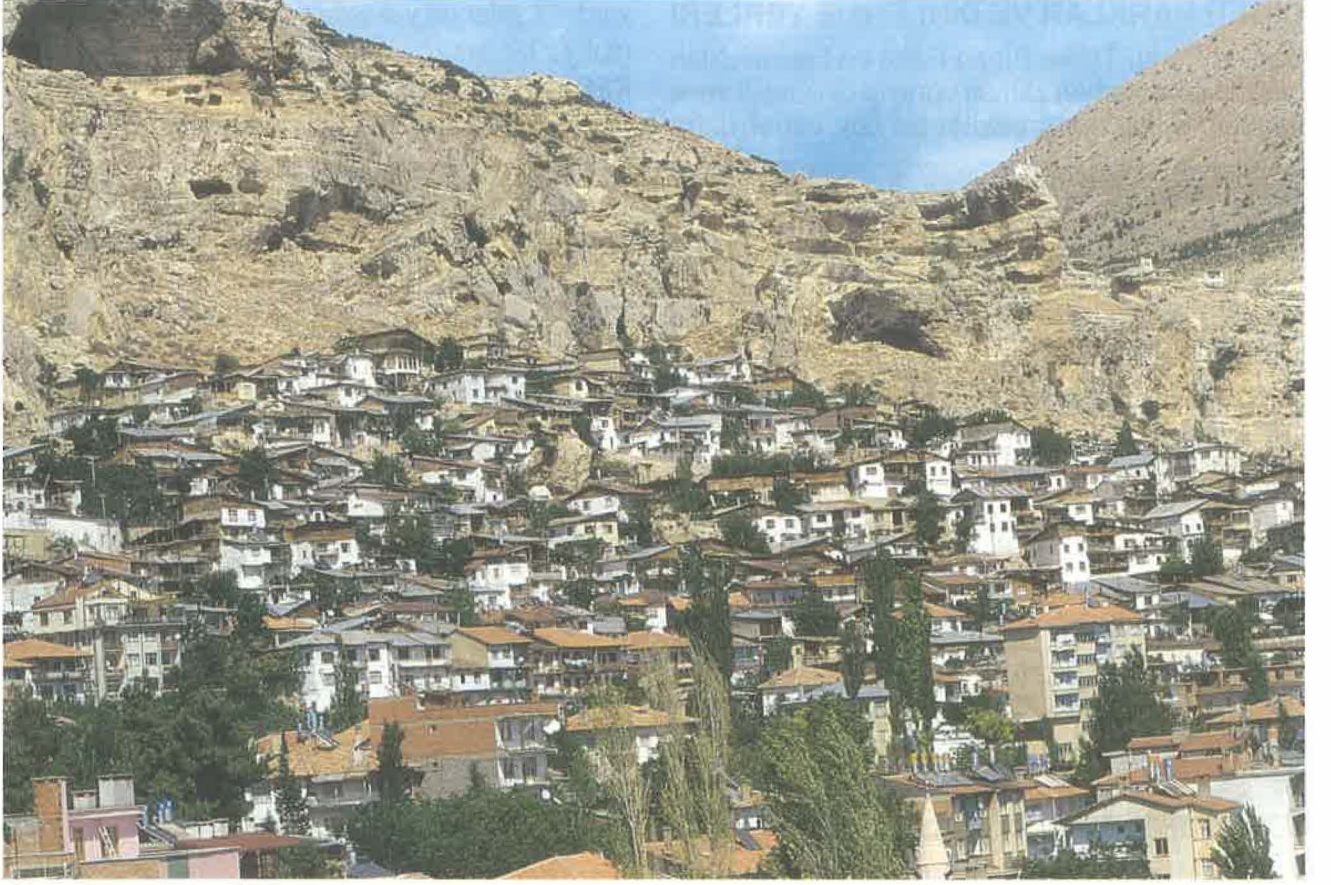
Genç, ihtiyar her Ermenek'linin belleğine yer etmiş bir isim YASSIKAYA!... Evet... Öyle bir kaya ki, kaya değil bir gönül mâdebi, hâtıralar anıtı; acı ve tatlı sevgiler, duygular kütüğü: gel-gel okul... Bahar akşamlarında, sıcak yaz gecelerinde aşk hülyalarının koparıldığı, dostluk ve arkadaşlık duygularının bölüşüldüğü, mehtablı gecelerde Göksu'ya karşı en içli şarkıların söylendiği; en gizli sırların rüzgara verildiği bir kaya...

Öyle bir kaya ki orada, yaşlılar gençliğini bulur; gençler çocukluğunu... Fakirler zenginliğini kazanır; zenginler fakirliğini unuttur. İnsan orada içmeden sarhoş olduğu gibi sarhoş olan da kendine gelir... Her Ermenek'linin Yassıkaya'da bir anısı, unutulmayan; hatırladıkça içini titreten bir hikâyesi var gibidir. Çünkü efkarının da mutlunun da uğrak yeridir Yassıkaya. Sanki mutlularla mutsuzlar bu kayada farkında olmadan birbirlerini dengeler; mutsuz teselli bulurken mutlusu da farkında olmadan biraz efkârlanır; geçmişten veya gelecekte hayaller kurarak...

İlçe merkezinin en güzel şekilde seyredildiği yer olan Yassıkaya şehrin batısında, Ermenek, Güneyyurt, Taşkent yolu üzerinde bir mevkidir. Bütün şehir buradan olduğu gibi görünmezse de büyük bir kısım Firan Kalesi'nden Göksu'ya doğru basamak basamak seyredilir. Yukarıda birer tarih yığını olan eski Ermenek'in köhne ve tipik balkonlu evleri; indikçe değişen modernleşen yeni konutlar, çarşı; karşıda çınarlar altında uyuyan Tol Medrese, sol tarafta Sağlık Merkezi dikkati çeker. Sağ yan da, indikçe inen; alçaldıkça alçalan Ermenek bağları (Bahçeleri) umman gibi alabildiğine uzanır... Ulu cevizler arasında semaya baş kaldıran kavaklar, kıvrım kıvrım bağ yolları, aşağı ve yukarı ark ile sayvantlar veya önü sekili bağ evlerini yukardan birer birer hayalen gezer, çıkarsınız.

Yassıkaya'dan bağlara doğru...

Yassıkaya'dan Keben'e doğru...

Önünüzde Havuzlu Pınarı soğuk ve berrak sularıyla bir gerdanlık gibi akıp gider. Sol yukarıda Keben yokuşu gönlünüzü nergiz, lâle, kekik kokulu yaylalara çıkarıp gezdirir... Karşınızda Yumrutepe, aranızda Firan Kalesi, İkidelik, Öksürük İni bütün şehri haşmetle kucaklarken küfûl küfûl esen rüzgar size geçmişten günler, tatlı anılar getirir. İlkbaharda akşamları ve yaz geceleri mehtaba karşı Ermenek'i buradan seyretmek, esen rüzgara karşı şarkı söylemek, görebildiğiniz her kayada bir hatırayı; duyabildiğiniz her sesde geçmiş

düşünmek tanımlanması zor zevklere dendir. Buraya isim veren kaya 1970 yılı şubatında yol hafriyatı nedeniyle parçalanmış ve biraz daha aşağıya kaydırılmışsa da Yassıkaya hatıraları her Ermenek'linin gönlünde devam edecek ve yaşayacaktır. Belediye son yıllarda burada bir park yapmak üzere harekete geçmiş ve toprak yığmak suretiyle kazanılan bir kısım yerde ağaç dikimi yapılmıştır. Arzumuz YASSIKAYA PARKI'nın bir an önce gönlümüzce ve hatırasına yakışır şekilde düzenlenmesidir.

Baraj suları altında kalacak Çavuş alanı.

DİĞER PARKLAR VE DİNLENME YERLERİ

Santral Parkı, Tekke Pınarı Parkı ve Havuzlu'dan başka halkın zaman zaman uğrayıp dinlendiği veya felokten birkaç saat çaldığı bir çok yerler daha

vardır. Bunlar da yukarda saymış olduğumuz yerler gibi ya bir pınar yahut da benzeri bir su başıdır. KEBENBAŞI, KOZOLUĞU, BEYDERESİ, KİRSE ÖNÜ, AKKASIM, bunların tanınmış olanlarıdır.

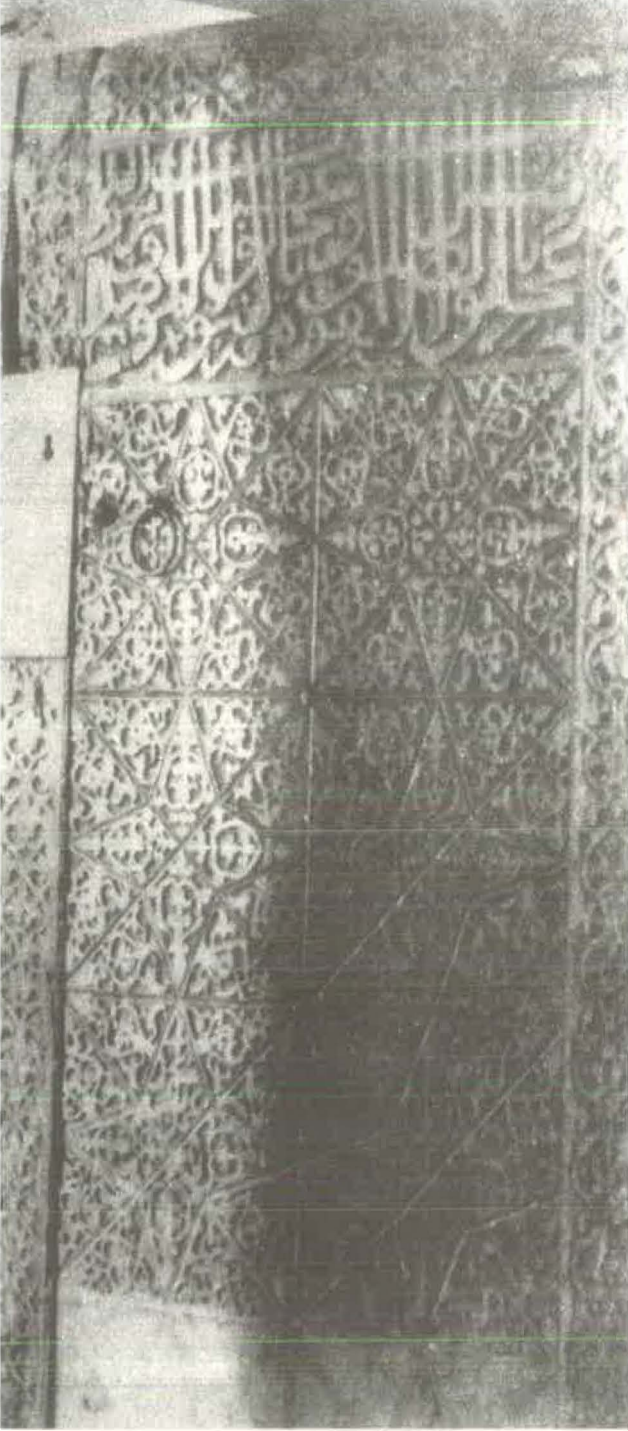
Çamlık Mesiresi.

ERMENEK ALBÜMÜ

ERMENEK'TEN TARİHİ ve DOĞAL GÖRÜNÜMLER

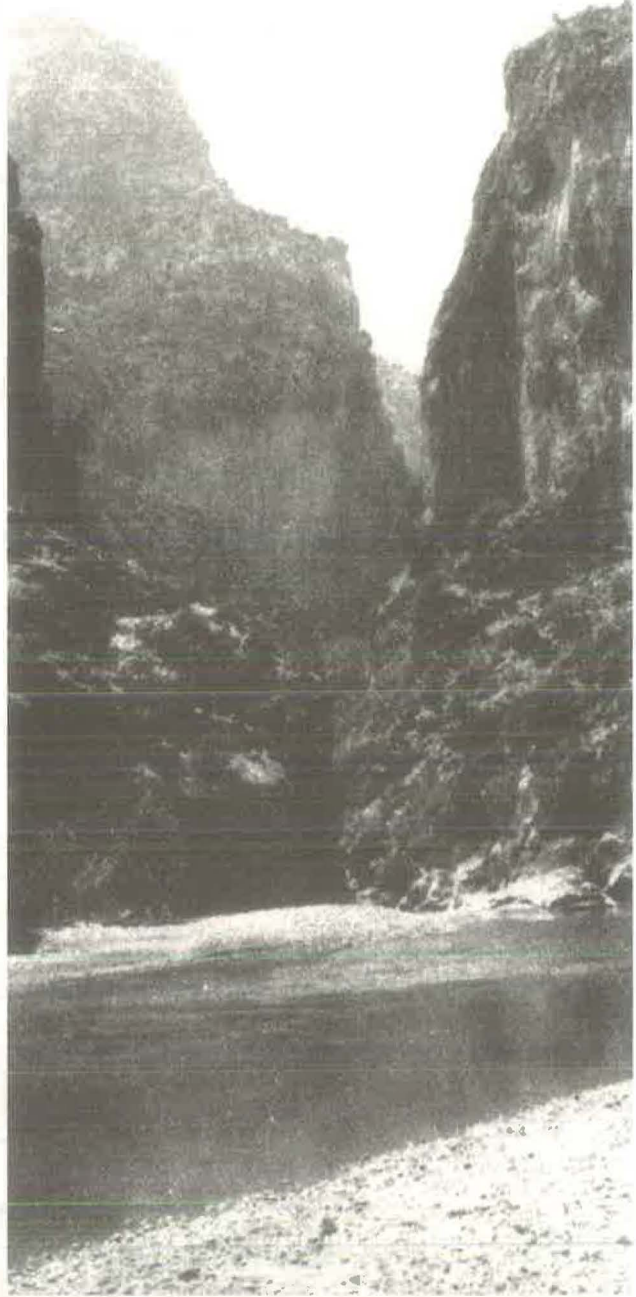

Akçamescit'in paha biçilemeyen tarihi iç kapısı.

YAMAÇ SENDE, DAĞ SENDE,
KEKİK SENDE GÜL SENDE,
GÖLGELEYEN ÇINARLAR,
CEVİZ VEREN AĞAÇLAR,
DANTEL DANTEL OYULMUŞ,
TARİH OLMUŞ TAŞ SENDE...

H.B

Göksu nehri ve Sarıtaş bucağı

YARMIŞ DAĞLARI DERİNCE,
AKAR ENGİNE... ENGİNE...
DURURKEN BAZEN BULANIR,
BİLMEM NE OLUR RENGİNE?..
BİR KIVRILIR, BİR BÜKÜLÜR,
DOYULMAZ Kİ AHENGİNE!..

H.B

Ermenek'te bir bağevi (Öğr. Sami Öztaş'ın evi)

SABAH ŞEHİRE ÇIKAR
-AKŞAMA DÖNERSİNİZ,
TEKKE'YE YASSIKAYA'YA
-GİDER GELİRSİNİZ
İNER SEKİDE, BATIRIĞI DA YERSİNİZ,
YA ŞÖYLE BİR BALKONDA GÜN BATIMI,
-DOSTLARLA BEŞ ÇAYINA NE DERSİNİZ?..

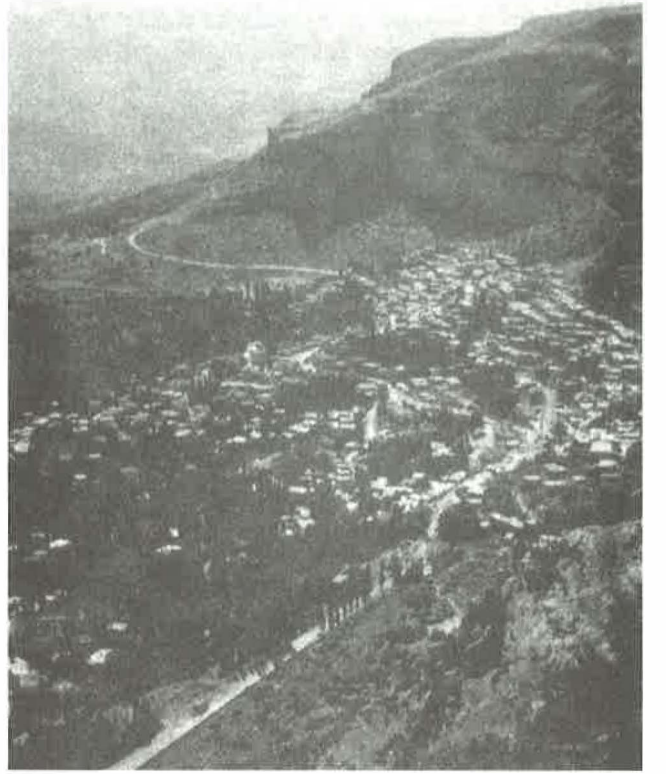
H.B

SENDE EN BAKİR ORMANLAR,
DAMLAÇALI, KOÇAŞ, MAZA...
ŞARKI FISILDAR AĞAÇLAR,
İHTİYAÇ YOK, SAZA, NAZA...

KAFA TUTAR BULUTLARA,
KALEM GİBİ GÖKNARLARIN,
ARASINDA ÇAĞLAR AKAR,
BUZ DERYASI PINARLARIN...

SENDE NELER VARDIR NELER,
SEDİRLER!.. ARDIÇLARI!..
MEŞELER!..

H.B

Şehrin Yumrutepe'de görünüşü.

KARŞIDA "İKİ DELİK"
ÖNDE "DELİKLİKAYA"
HIŞIRDAYAN KAVAKLAR
EL KALDIRMIŞ TANRIYA...

BU ŞOSE MUT'A GİDER,
ÖBÜR, HADİM-TAŞKENT'E
FAKİRLER BURDA KALIR,
ZENGİNİ HEP BAŞKENTE...

SOLDA HEP YEŞİLLİKLER,
SAĞDA TAŞ ÜSTÜNDE TAŞ,
GEL!... SENDE GEZ, SENDE GÖR,
SEN DE SEYRET ARKADAŞ!..

H.B

Eski Yukarı Değirmen.

GELİN ÇOCUKLUĞUMUZU BERABER OYNAYALIM
ŞU TOZLU, BAĞ YOLLARINDA, CEVİZ GÖLGELERİNDE,
DALDAN DALA ATLAYALIM,
KERTENKELE, SİNCAP PEŞİNDE...

UÇSUN YİNE SALINCAĞIMIZ
FALAN BAĞDA, O DALDAN BU DALA
DÖNSÜN "ÇİNGİLLAĞIMIZ" ALABİLDİĞİNE,

İNELİM GÖKSU'YA BİR GÜN
BALIK AVLAYALIM,
DÖNELİM "İNCİRLİ BAĞLARI"NDAN ÜZÜM TOPLAYALIM...

GELİN BU AKŞAM "YASSIKAYA'YA,
MEHTABDA GÖKSU'YA KARŞI ŞARKI SÖYLEYİP
YALDIZ BAHÇESİ'NE GENÇLİĞİMİZİ BERABER TAŞLIYALIM...

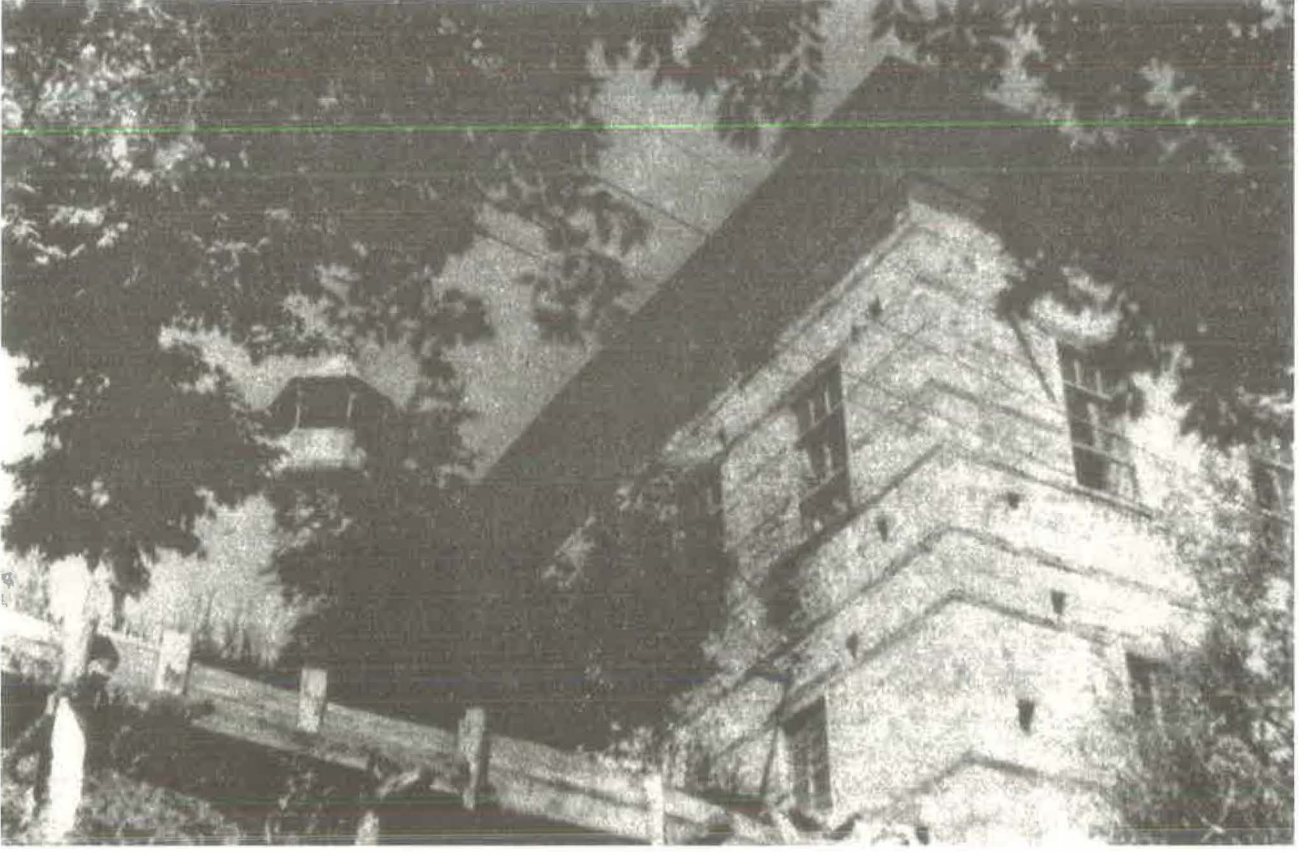
H. B

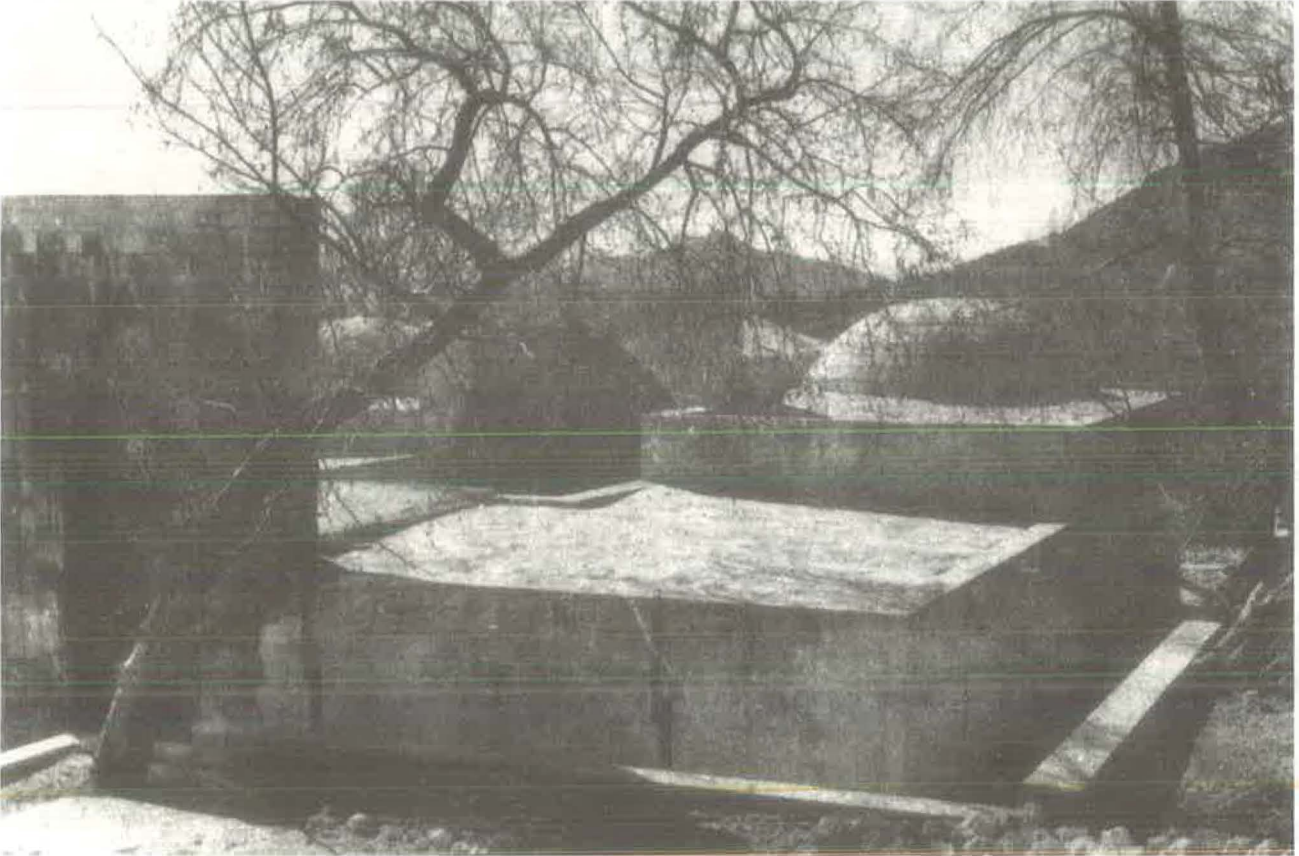
Kebenden...

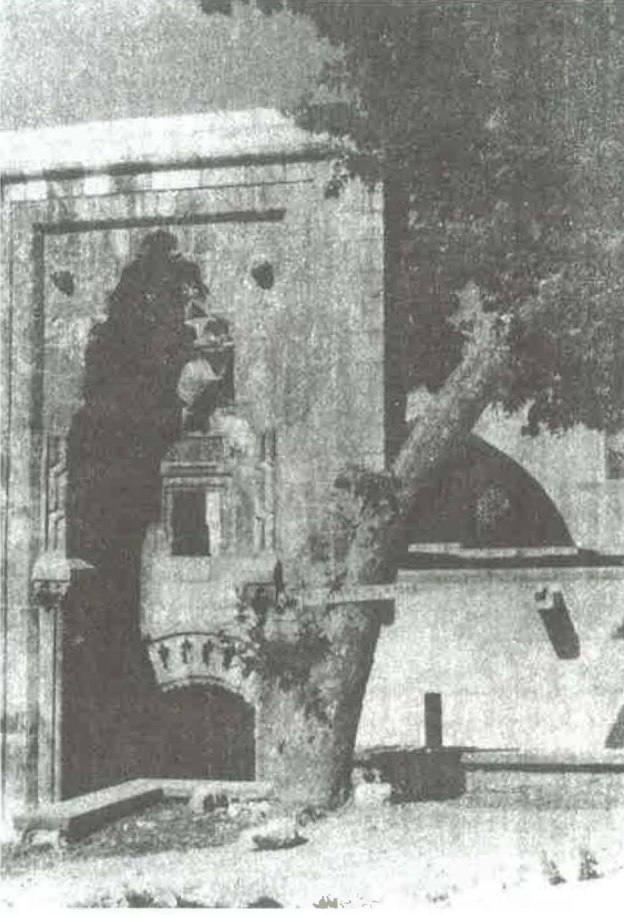
Kalebaşından...

Tarihi Değirmenlik Camii.

Ulu çınarlar altında uyuyan "Tol Medrese"

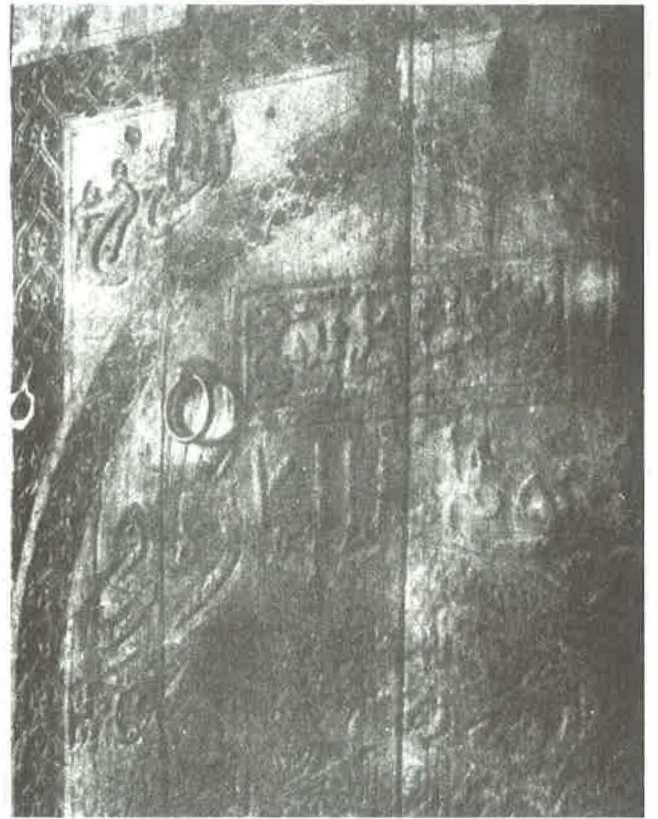
Tol Medrese portali.

Ulu Cami kapısı.

Sipas Cami pencere kapakları. (Konya Müzesi)

Akça Mescit dış kapısı. (Yaşı 705)

Yassıkaya'dan Ermenek...

2002 de Ermenek...

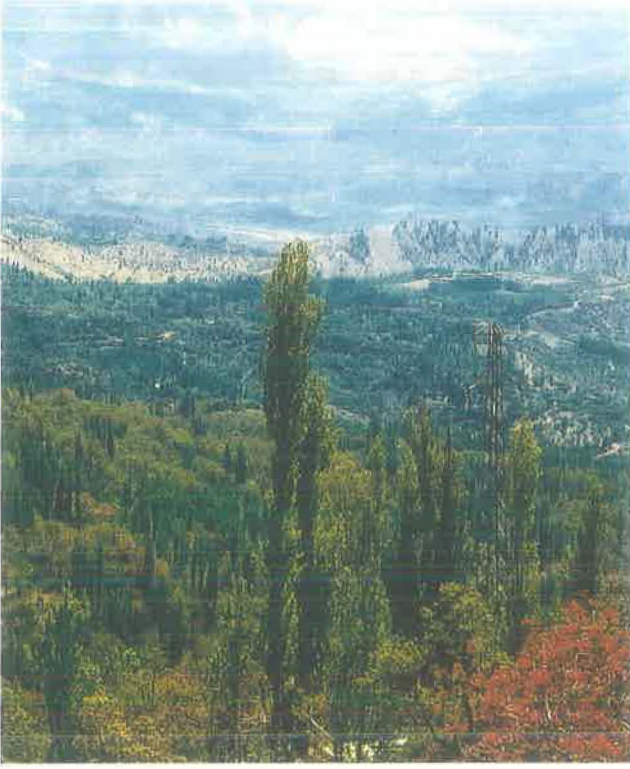
Nadire Değirmen suyu.

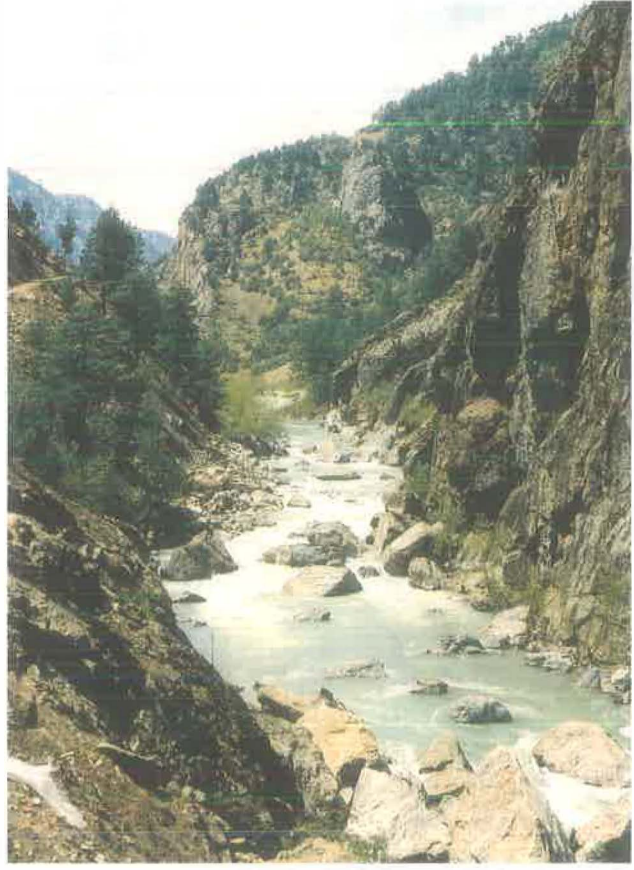
Tekeçatı - Kumdan Çayı.

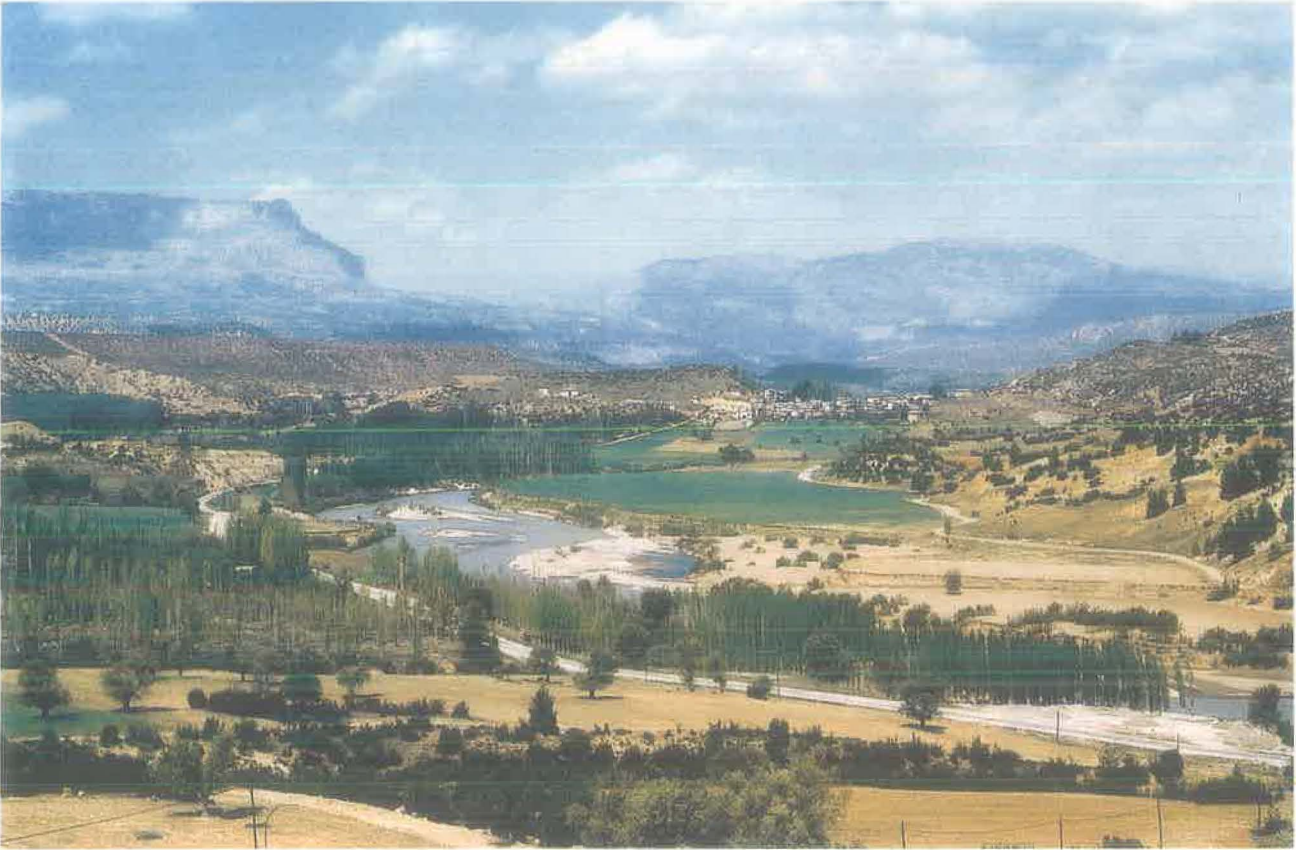
Nadire Değirmeni.

Yassıkaya 'dan vadiye bir bakış...

Göksu 'dan...

Baraj suları altında kalacak olan Çavuş alanı.

Zeyve Çayı Gökusu'ya doğru...

Zeyve Pazarı'ndan...

Zeyve Pazarı mesire yeri.

Görmeli'de tipik köy evleri.

Çamlık parkı mesiresi.

ÇAMLICA'DA TARİHİ "IZGARLAR KONAĞI"DAN GERİDE KALANLAR

Izgarlar konağı.

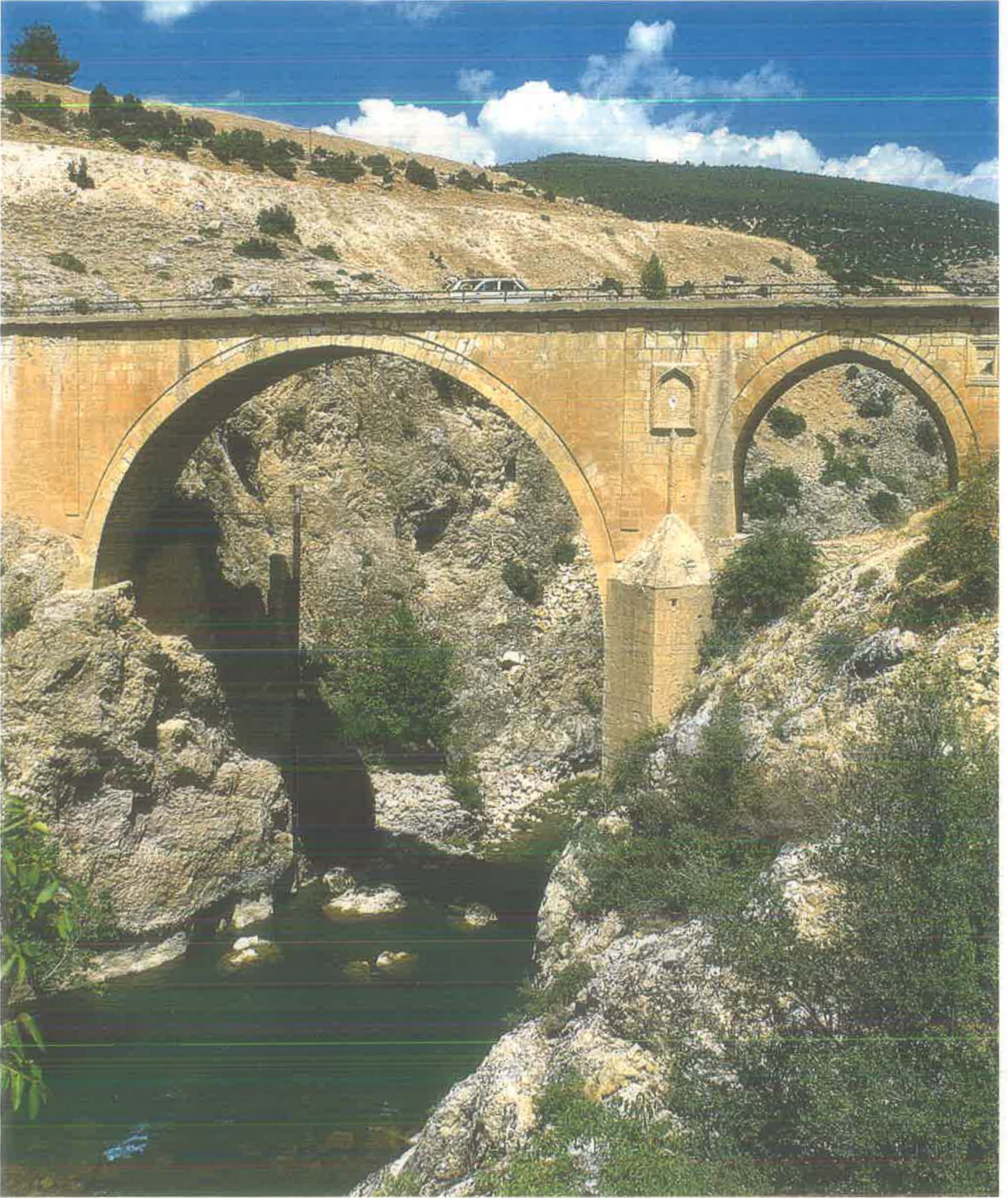
Orta sofa

Tavan işlemesi.

Dış avlu girişi ve çeşmesi.

Görmel Köprüsü (Alaköprü)

AKAR SULAR BU DAĞLARIN ÖYKÜSÜ
ÇAĞLAYANLAR YAMAÇLARIN TÜRKÜSÜ...
DERİN VADİLERİN ASIRLIK SÜSÜ;
GÖKSU ÜZERİNDE "GÖRMEL KÖPRÜSÜ"!

H.B

Tol Medrese.

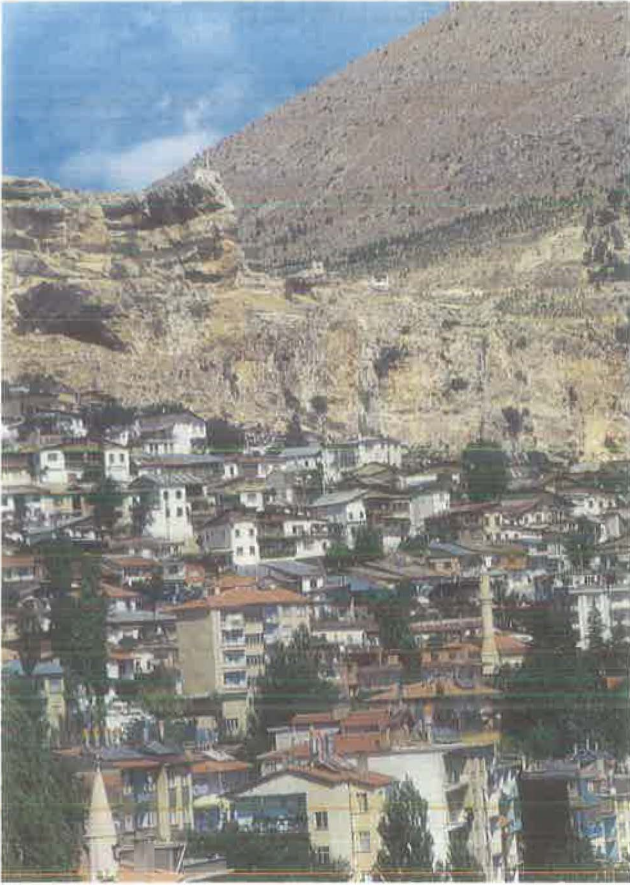
ERMENEK ÇEVRESİNDEN DİĞER GÜZELLİKLER...

Kirse önünden Göksu'ya doğru...

Yassıkaya sırtlarından genel görünüm.

Yassıkaya'dan Keben'e doğru...

Eski Ermenek evlerinden...

Zeyve.

Seyran. (Yeni Mahalle)

Tekeçatı'nda ilkbahar...

Zeyve'den bir görünüm.

Ermenek'in yöresel aşı. (Tarhana başı)

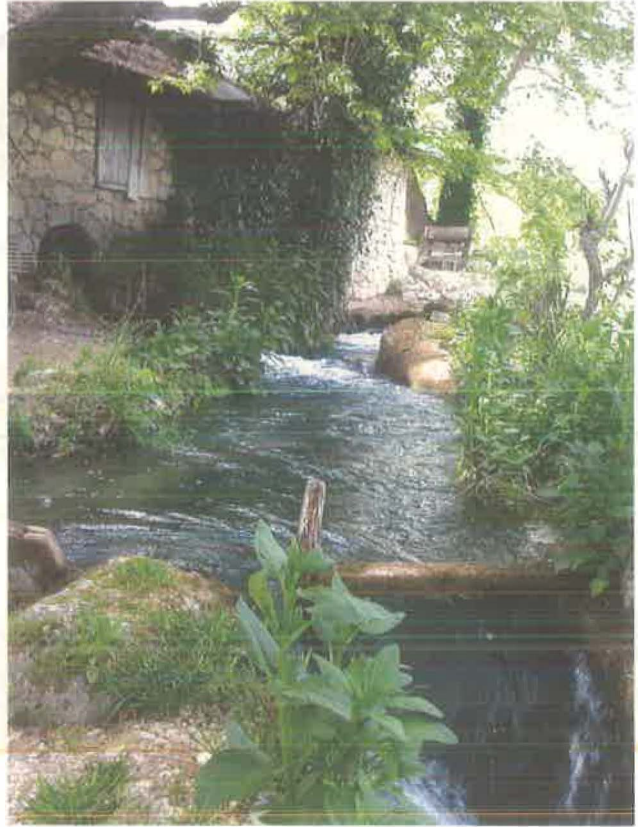
Zeyve Çayı.

Ermenek'ten bir başka köşe.

Zeyve'de sular böyle akar.

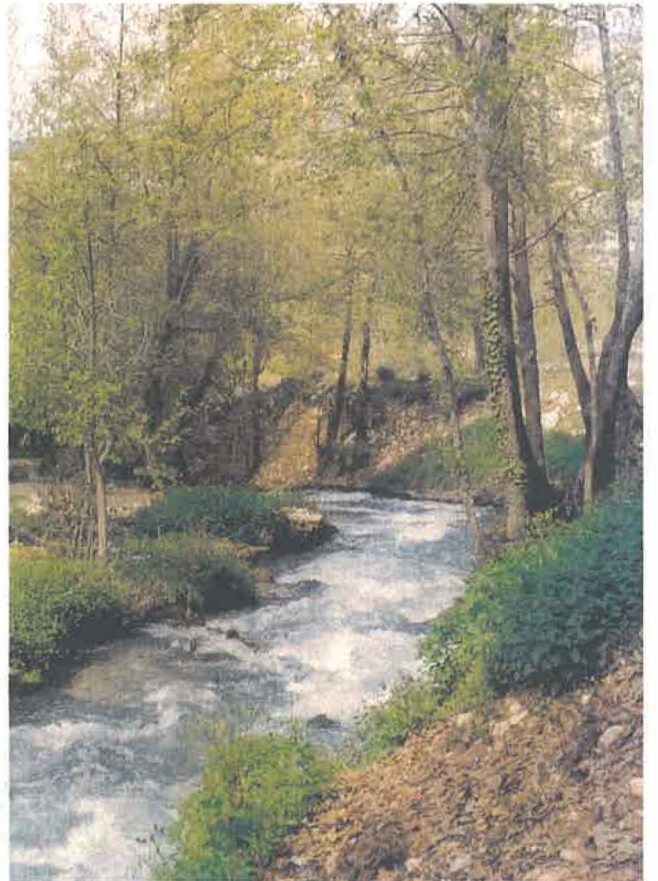
Zeyve'de bir değirmen.

Ermenek Çayı ve Nadire Köprüsü.

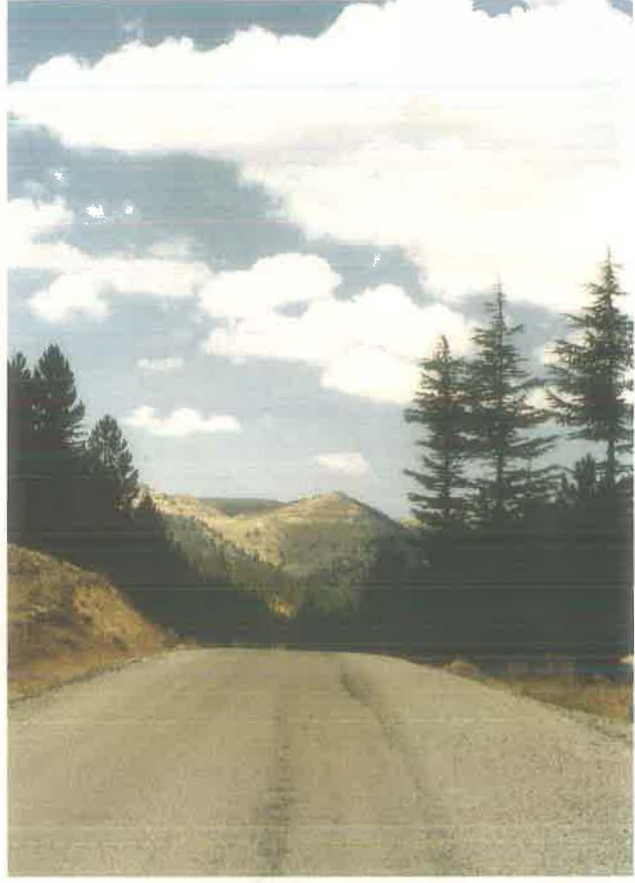
Nadire Değirmeni.

Böyle akar derelerimiz... (Zeyve Çayı)

Daran Kapızın 'da Göksu.

"Aşıp aşıp giden yaylanın yolu..." (Balkusan Yolu)

Delallar vadisi ve Göksu.

Kışı ayrı güzel, baharı ayrı... (Kara Hasan gedigi)

Kevenbaşı'ndan Ermenek.

Narlısı'da böyle karşılandık...

*Kalkınmada öncelikli "İl olma" sevdamız (Ankara ve Konya gurubunun sartavul molası.1982)
SOLDAN SAĞA: M.Pınar - H.Şahlar - Prof. Dr. T.Kesici - K.Pınar - N.Karpuzcu - Dr. M. Sönmez
Erol Çetin - H.Bardakçı - Prof. Dr. İ. Ceylan - A. Tezcan - S.Çetinkaya*

Dört Yıldızlı Ermenek Selçuklu Otelı Açılışı. (Not: Bakınız A. Keleşoğlu)

Ali Rıza Aliçlı Özürlüler Rehabilitasyon Merkezi.

"Abanoz'da buluşalım!.."

Ermenek - Anamur yolu.

ERMENEK NİÇİN İL OLMALIDIR?

Türkiye’de il sayısı 67 iken 1970’lerden sonra bu sayı kimi siyasi, kimisi ihtiyaçtan doğan nedenlerle son yıllarda sekseni aştı. İlçelerin il yapılmasının bazı nedenleri vardır. Kimisi sosyal kültürel ve ekonomik yönden gelişip büyümüş, il olmayı bu yönden hak etmiş, il olmuştur. Bir kısmı siyasilerin çıkarları doğrultusunda il olmuştur. Üçüncüsü ise Ermenek gibi kalkınmada gecikmiş geri kalmış ilçeler olup “Kalkınmada öncelikli il statüsünde” il olmuştur. Kalkınmada öncelikli illerin bir özelliği, Devletin bu illere ve halkına bazı kolaylık ve avantajlar sağlaması, ölçülü vergi muafiyeti, düşük faizli kredi olanakları, diğer teşvik kolaylıkları gibi... Ermenek çok eski bir yerleşim merkezi olmasına, coğrafi yapısı ve tarihi perspektif sürecinde birçok özelliği bulunmasına rağmen hakettiği kalkınmaya bir türlü kavuşamamıştır. Gerek Konya’ya bağlı bir ilçe olarak gerekse Karaman’a bağlandıktan sonra olsun istenilen seviyeye ulaşamamış. Halbuki geçmişteki tarihi misyonuna ve coğrafi konumuna baktığımız zaman kalkınmayı ve il olmayı çoktan hak ettiğini bu konuda haksızlığa uğrayıp ihmal edilmiş olduğunu görürsünüz. Ermenek’in il olması arzumuz, adının “İL” olmasından kaynaklanan bir fantazi değildir. Ya da çok büyümüş, gelişmiş olduğu için “İL” olmasını iddia etmiyoruz, KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL OLMASINI İSTİYOR VE DİLİYORUZ... 4500 yıldır çeşitli medeniyetlere hizmet vermiş, insanlara yurt olmuş, Roma ve Bizans çağında çevresindeki yirmiyeye yaklaşan antik kentin ve on piskoposluğun Başpiskoposluk merkezi olarak tarih sahnesinde yer almış birçok özelliği yanında Dedelerimiz Oğuz Boylarının 1071 Malazgirt’ten enaz yarım asır önce Anadolu’da “ilk yurt” edildiği bölgelerin başında gelen Ermenek Selçuklular zamanında da bu özelliğini sürdürmüş M.S. 1228 yılında Selçuklu sultanı I. Alaaddin Keykubat tarafından (KAMERÜDDİN İLİ) adıyla il olmuştur. Daha sonra Adana-Antalya-Konya üçgeni arasındaki bölgeye sahip olup dirlik kurarak önem kazanan KARAMANOĞULLARI BEYLİĞİ’ne yetmiş yıla yakın BAŞKENT’lik yapmış olan Ermenek, Osmanlı İmparatorluğu’nun bir mutasarrıflığı ve İÇEL SANCAK MERKEZİ olmuştur. Ayrıca “Rahmetli ATATÜRK’ün, harita üzerinde inceleme yaparken Ermenek’e parmağını basarak: “Şurası il olmaya çok uygun...” diyerek işaret ettiği çok özel bir beldedir Ermenek. (Bakınız:

Başbakanlık arşiv kayıtları).

Dağlık arazi yapısı, verimsiz/yorgun toprağına rağmen çul üstü kadar küçük yamaçların bile kazma ile kazılıp ekildiği yörede insanımız fakir ama onurlu, namuslu, dürüst, milletine, ülkesine sımsıkı bağlarla bağlı, tarihi boyunca her çağrıldığında cepheye koşmuş Yemen çöllerinden Çanakkale’ye, Kıbrıs Barış hareketinden hainler güruhu pkk karşısına kadar her cephede savaşıp yüzlerce evladını seve seve şehit vermiş, devlete vergisini vermekten, vatandaş olarak görevini yapmaktan hiçbir zaman kaçmamış herhangi bir isyanı veya kanunsuzluğu görülmemiştir. Ayrıca bilime, kültüre, okumaya düşkün, tek başına bir küçük ülkeyi yönetecek ve yetecek kadar her türlü meslekten binlerce insan yetiştirmiş bir beldedir Ermenek.

1926 nüfus sayımında 6200 olan Ermenek nüfusu yetmiş beş yıl sonra bugün 14-15.000 ‘dir. Halbuki sadece Konya’da ikamet eden İstanbul, Antalya, İzmir ve Mersin’deki hemşehri varlığını da eklerseniz bu sayı yarım milyona yaklaşır. BUGÜN İTİBARIYLA ERMENEK’LİNİN EN AZ OLDUĞU YER NERESİDİR DİYE SORARSANIZ: ERMENEK İLÇESİDİR derim. Geçim sıkıntısı ve mahrumiyetleri nedeniyle bu benzersiz güzelliklere sahip ilçemiz dışarıya hep göç vermiştir. Dışarıya sebze, meyve, yöresel ürün ihraç edeceği yerde İNSAN İHRAÇ EDEN BİR İLÇE haline gelmiştir demek çok daha yerinde olur sanırım. Hepsi işinde başarılı, hepsi seçkin ve kültürlü, hepsinin gönlü Ermenek sevgisiyle dolu, Ermenek hasretiyle yanmakta olan insanlar. Bütün bunların sebebi Ermenek’in yüzyılı aşkındır hep ihmal edilip, üvey evlat muamelesi görmesi, görevde ilk hatırlanan, nimet dağıtımında hep sona bırakılan bir ilçe olmasıdır. Onun için Ermenek “Kalkınmada öncelikli il olmalı” hizmeti de nimeti de kaynağında birinci elden almalıdır” diyoruz.

2004 yılı itibarıyla baktığımız bugün bile bir karış yolu hala yapılmamış ilişkilerinin en yoğun olduğu Konya’ya 260 km, kendi ili Karaman’a 155 km.’dir. (oraya da Mersin toprağından geçilerek gidilir.) Ayrıca bağlı bulunduğu Karaman’ın yerli ve idari yöneticileri ilin en büyük ilçesi Ermenek olmasına rağmen Ermenek’e her nedense hep yan bakmakta kendilerine bir rakip gibi görmek eğiliminde olmuşlardır. (En basit bir örnek vermek gerekirse: Tekeçatı, Zeyve Pazarı, Nadire Değirmeni gibi

yerler Karaman'ın mesire yerleri başlığı altında Karaman'a mal edilir de Ermenek'in adı bile geçmez.) Halbuki sözü geçen mevki ve mesire yerleri değil Karaman'a Ermenek'e bile 20-25 km. uzaklıkta yerlerdir. Batırığına, bandırmasına, arabaşına sahip çıkılır da nedense Ermenek'ten hiç dem vurulmaz. Karaman İli'ne adını veren Karamanoğulları Beyliğinin kurucusu KERİMÜDDİN KARAMAN BEY ve oğlu TÜRKCENİN VE TÜRK DİLİNİN MİMARİ KARAMANOĞLU MEHMET BEY Ermenek toprağında yatar (Türbesi Balkusan'da) Karamanoğulları Beyliği'nin yurdu ve başkenti Ermenek'tir de bu görmezden bilmezden gelinir. (Bakınız: Karaman il yillığı 2002-2003) 1970'li yıllardan beri (ERMENEK-SARIVELİLER-BAŞYAYLA-GÖKTEPE-GÜNEY-YURT-KAZANCI-TAŞELİ KALKINMADA BİRİNCİ DERECEDE ÖNCELİKLİ İL OLMAK İÇİN ELELE) sloganıyla başlatılan çabalar, Ankara, Konya, İstanbul ve Ermenek'te bu konuda toplantı ve çalışmalar yaptığımız, her fırsatta konuyu ele alıp dillendirdiğimiz halde amaca ulaşmak hâlâ mümkün olmadı. Nedenine gelince: Ermenek ve çevresi halkı bu konunun önemini yeterince anlamış değil. Sivil halk kuruluşlarımız dernek ve benzeri teşekküllere gereğince ulaşamadığımız

kanısı içindeyiz. Ayrıca parlamenterlerimizin bu konuyu meclise taşımak gündeme getirmek gibi bir çabaları da olmadığı gibi "memleket sorunlarını konuşmak, görüşmek çareler aramak temel amacıyla" oluşturulan ve 2004 yazında onuncusunu yaşadığımız SILA HAFTASI toplantılarında bu tür sorunları dile getirmek üzere söz alıp konuşmak isteyenleri bile dinlemeye tahammülleri olmamıştır. (Gerek parlamenter, gerek belediye başkanı, gerekse il veya ilçe parti teşkilatı üyesi insanlarımızın kendilerinden başka birilerinin bir adım öne çıkmasına tahammülleri yoktur her nedense.)

Ayrıca bir başka zaafımız halkımız bu tür konularda çözümü nedense hep Ermenek dışında ikamet eden Ermenek'li hemşehrilerinden beklemektedir. Unutulmamalıdır ki "ağlamayan çocuğa kimse meme vermez." Ayrıca herkesin kendi özel hayatında bir yaşam mücadelesi olup özveri ve mücadele gücü sınırlıdır. Bu konuda istek ve gayret dışardakiler kadar olsun Ermenek ve çevresinde ikamet eden hemşehrilerimizden gelmeli; Tepedeki çabalar tabandaki istek ve gayretlerle beslenmelidir. AKSİ HALDE "TAŞELİ" SEVDAMIZ KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL OLMA ÇABALARIMIZ GAZETE BAŞLIKLARINDA KURU BİR SLOGAN OLARAK DEVAM ETMEKTEN ÖTEYE GİTMEYECEKTİR.

ERMENEK NASIL KALKINIR?

Yarım yüzyıla yakındır Ermenek ve sorunları ile içiçeyim. Çocukluğum ve gençliğim Ermenek'te geçti. Sonrasında da Ermenek'i hatırlamadığım düşünmediğim günüm değilse bile haftam olmamıştır. Oyle günler oldu ki gecelerimi bile bu konu için düşünerek harcadım. 1960'lardan bu yana Ermenek'i tanımak ve tanıtmak çabalarım paralel olarak her Ermenek'li aydın gibi bu sorunun cevabını aradım: ERMENEK NASIL KURTULUR? Zengin olup cebini doldurmak, Ermenek'in sırtından milyarlar kazanmak isteyenler için bu soru belki biraz safça, çağ dışı(!) afaki bir soru olabilirse de benim için öyle değil. Sanatçı olmanın, Ermenek'i çok sevmenin verdiği duygularla belki biraz duygusal takılmış olabilirim ama Ermenek gerçeklerini benim kadar yakinen gözleyen birileri daha varsa beri gelsin.

Ermenek, memleketimiz olarak, Ermenek insanı çalışkanlığı, dürüstlüğü, zahmet ve küfletlere göğüs germesi, ülke sorunlarına karşı milli duyarlılığı ve kültürel yapısı ile daha iyi koşullarda yaşamayı çok çok hak etmiştir diye düşünüyorum. Tarihsel kökeni, çevre ve doğa da bunu gösteriyor, bunu istiyor sanıyorum.

Yıllardır yapmakta olduğum araştırma ve gözlemlerim bana çözüm olarak yapılabilecekleri yapmamız gerekenleri kabaca şöyle öngörüyor: -Öncelikle insanımıza çevreyi ve ona bağlı olarak günümüz koşullarını tanıtmak çevre ve insan bilincini sağlamak.

-Mevcut koşullar içinde uzmanlarca yapılacak bir master planı hazırlamak, bölgenin arazi yapısını, iklim bitki örtüsü ve tarım verilerini gözden geçirmek, maden işletmeciliği, insan ve iş ilişkileri konusunda sağlıklı önlemler almak,

-Sermaye sahibi hemşehrilerimizin Ermenek'e yatırım yapma ve iş alanları yaratma eğilimlerini teşvik etmek,

-Dış merkezlerle olan Yol ilişkilerimizin daha mükemmel hale getirilerek ham madde ve

mamullerinin taşınımında maliyetin düşürülmesi yada askariye çekilme koşulları yaratılması, -Çevrenin Turizm olanakları ve değerlendirilmesi konusunda çağdaş ve bilinçli adımlar atılması, Yayla ve dağcılık turizmine fırsatlar sağlanması, -Atıl halde bulunan "Bağların ve Bağevlerinin" yazlık pansiyon işletmeciliği şeklinde değerlendirilip tanıtılması için çareler aranması,

-Triko, Konfeksiyon, Halıcılık ve diğer el sanatlarının bölgede ilgi görüp yaygınlaşmasına çözüm yolları aranması,

-Son yıllarda iyi gelişmeler gösteren kiraz, elma ve şeftali türü meyveler yanında bağcılık ve şarapçılığın sektör haline getirilmesi, yamaçlarda ve susuz alanlarda yetişebilecek diğer ürünlerin araştırılması, (antep fıstığı, badem gibi...)

-Seracılık ve sera içi çiçek üretimi ve pazarlama olanakları Ermenek/Anamur üzerinden Avrupa ülkelerine pazarlama; özellikle bölgede Dumlugöze yöresinde yetiştigi tesbit edilen "Kardelen" türü çiçeklerin yaygınlaştırılması.(Dış ülkeler bu çiçeğe büyük değer vermektedirler.)

-Ermenek dışındaki hemşehrilerle bölgedekilerin sık sık biraraya gelmesi bölüşmeyi, tanışmayı, kaynaşmayı ve dayanışmayı sağlayacak fırsatların yaratılması çoğaltılması: Sıla haftası, Türk dil Bayramı kutlamaları gibi...

-Yerli halkın sorunların çözümünü başkalarından beklemekten vazgeçip biraz da kendileri çözüm üretmeyi öğrenmeleri gerekecektir. Ayrıca Ermenek'in "Kalkınmada öncelikli il olma" mücadelesini sürdürerek kendine ve çevresine Merkez olma misyonunu yeniden üslenmesi gerekir diye sıralamak istiyorum.

-Şunu da herkes çok iyi bilmeli ki tedavi teşhisle başlar; hak verilmez alınır... İstemesini bilmeyene; hakettiğini istemeyene günümüzde kimseler bir şey vermiyor... Zaman ne istediğini bilme, bilinçlenme; yaratma, çözme ve üretme çağıdır...

NIÇİN ERMENEK MÜZESİ?

Ermenek tarihi geçmiş içinde 4500 yıllık bir maziye sahiptir. Bin yılı aşkındır da "Oğuz" soyunun Anadolu'da mesken tuttuğu ilk yerleşim yeridir. İlk orta ve yakın çağ insanların barınma ve korunma koşulları bakımından aradığı bütün özellikleri taşıması nedeniyle çok erken bir yerleşim yeri olarak seçilmiş tercih edilmiştir. Bu topraklardan binlerce yıl içinde gelip-geçen her kavim yaşantısından kültüründen izler bırakarak gitmiştir. Üstü kadar altı da tarihi kalıntı bakımından zengin olan yöre yüzlerce yıldır, bilinçsizce hoyrat ellerce talan edilmiş edilmektedir.

Bulunduğu coğrafya itibarıyla her çağda ihtiyaçlarına cevap verecek araç gereci kendi üretmek, kendisi yaratmak zorunda kalmıştır. 20. yüzyılı geride bırakıp yeni bir yüzyılın ilk on yılını doldurmak üzere olduğumuz şu günlerde bile yeterince çevresine açılmak olanağı bulamamış, "çıkamaz sokak" olmaktan kurtulamamıştır. Bu durum kendisi için bir dezavantaj olduğu kadar bir çok kültürlerin değişime uğramadan orijinal yapısı içinde saklı kalmasına fırsat vermiştir. Dışardan kültür ithal etmek yerine dışarıya kültür ihraç eden bir özellik göstermiştir.

Doğa koşulları, yaşam şartları yöre insanına her çağda sürekli arayış içinde olma, yerine ve zamanına göre çareler üretme zorunluluğunu beraberinde getirmiştir. Tarım ortamında kullanacağı, araç gereçten, mutfakta kullanacağı süsten, motiften, gömülüceği mezara kadar çevre koşulları içinde kendine göre düşünüp kendine göre üretmiştir.

Özellikle M.S. 1000 yıllarından itibaren Orta Asya'dan göçedip Ermenek yöresine yerleşen

Oğuz boyu Türkmen Oymakları geleneklerinden göreneklerinden hiçbir şey kaybetmeden burada yerleşip sürdürmeye devam edegelmiştir. Yaşantıları, ürettikleri, sosyal, kültürel özellikleri, otantik birikimleriyle yüzyıllardır bu bölgede yaşamaktadırlar. Ayakkabıdan; elbiseye, renkten motife, mutfak eşyalarından, sandık sepete, dibekten kepçeye kadar özelliğini ve ismini bile değiştirmeden bize kadar gelebilen değerlerimizin bir çoğu yaban ellere taşınmıştır; ağaç oymalar, çiniler, çini sandukalar yok pahasına hazine arayıcılar tarafından gece gündüz demeden talan edilmiştir, edilmektedir.

Tarihi, etnoğrafik ve otantik birikimlerimizi bir müze ortamında saklamayı, insanlığa sunmayı bir türlü beceremedik. Ermenek aydınları tarafından toplanıp derlenerek belediyeye ait bir dükkanda yıllarca çürümeye bıraktığımız müze envanteri Tol Medrese dehlizlerinde farelerle güvelere terkedilmiş durumda. Bilinçsizlik ve sahipsizlik içinde Tol Medrese'nin bânisi Karamanoğlu Emir Musa Bey ve eşinin çini sandukaları Avrupa müzelerinde zaman zaman parça parça ortaya çıkarılıp teşhir ediliyor. Ayrıca bütün bunlar yetmiyormuş gibi birileri Ermenek'i tarih sahnesinden silmek, her değeri Karaman'a mal etmek için elinden geleni yapmaktan geri durmuyor...

Ermenek ne zaman bir müzeye kavuşacak? Ne zaman kültürel değerlerimizi göğsümüzü gere gere sergileyip saklamak olanağına kavuşacağız, ne vakit ata yadigarı kültürel birikimleri ve toprak altı mirasımızı koruyup sergilemeye uygun bir MÜZE'miz olacak?

ERMENEK TAŞELİ KÜLTÜR, SANAT ve SILA FESTİVALİ

Gurbette iki Ermenek'li bir araya gelip, hal-hatır ettikten ve bir bardak çayı beraber içtikten sonra birbirlerine sordukları ilk soru: "Memleket'ten ne haber" olur.

Bu soru eğer vakit uygunsa saatler süren sohbet ve konuşmayla cevabını bulmaya çalışır. Ölenden-kalandan, gelenden-gidenden, politikadan ticarete, okuyandan- okumayana, hastadan sağa dakikalarca bazen saatlerce sürer gider. Aslına bakarsanız bu olay kuru bir sohbet, rastgele bir gevezilikten çok öte "HASRET GİDERMEK"tir. Memleketi, memlekette kalanları hatırlamaktan, geçmişe hatıralara özlem duymaktan kaynaklanan sıcak bir duygu, ortak bir paylaşımdır. Ermenek insanı bir başka yöre insanı gibi değildir. Aradan aylar, haftalar, hatta yıllar geçse de aklının bir ucu muhakkak memlekettedir. Gençler çocukluğunun, yetişkinler ve yaşlılar gençliğinin geçtiği bu toprakları, acıyı tatlıyı beraber bölüştüğü bağ komşusunu, okul veya yol arkadaşını, ahababını ve dostunu sürekli anar ve hatırlar. Yaşam koşulları nedeniyle ayrı da düşmüş olsalar hayalde, hatıradaki ve sohbette beraber olup birbirlerini özlemle yâdedeler.

Ermenek ve yöresi halkı bölgede geçim kaynaklarının yetersizliği nedeniyle Konya, Antalya, İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük merkezler başta olmak üzere ülkenin dört bir yanına dağılmış, kimisi okuyup kamu görevlisi devlet memuru olmuş, bir kısmı ticarete atılıp iş adamı olmuş, ama her biri tuttuğunu koparan, giriştiği işi en iyi şekilde başaran, örnek davranış ve kişilikleriyle kendilerini sevdirmiş ve çevrelerine kabul ettirmiş başarılı insanlardır.

Bulundukları kentlerde bayramlarda, düğün, dernek, cenaze gibi olaylarda hemen birbirine koşar, (çok düzenli ve istenilen vasıflar da olmasa da) Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Mersin, Konya gibi kentlerde "Ermenek'liler kültür ve Dayanışma Derneği" adı altında teşkilatlanmıştır. Daha iyi teşkilatlanmak için gayret gösteren "Dernek ve vakıflar başlığı altında çeşitli kuruluşları olan Ermenek'li hemşehrilerimiz daha yaygın ve daha düzgün bir şekilde yaşayamamak ve birlikte olamamak şikayeti içindedirler.

Bütün bu duygular içinde belirli bir tarihte yurdun dört yanından gelmiş Ermenek'li hemşehrileri Ermenek'te toplayarak çok özel bir bayram havası içinde hasret gidermek, kaynaşmak, paylaşmak,

eğlenmek ve mümkün olabildiğince "Ermenek sorunlarını" konuşmak ve çareler aramak amacıyla Ermenek Kaymakamlığı ve Belediye Başkanlığının işbirliği ile 1970'li yıllardan beri "Ceviz Bayramı" adı altında şenlikler düzenlenmiş ise de birkaç kez yapıldıktan sonra arkası gelmemiştir. (Son yıllarda Ermenek'te ceviz ağaçlarının kuruması, cevizlerin azalması, kereste tüccarları tarafından ceviz ağaçlarının köküne (tabirim hoş görülsün) kibrit suyu dökülmesi gibi olaylar bu tür etkinliklerin sonu olmuştur.)

1993 Temmuzunda o günün belediye başkanı Sayın UĞUR SEVİMLİ'nin daveti ve tatil yapmak üzere dışardan gelen hemşehrilerden bazılarının da katılımıyla Belediye Başkanlığında yapılan toplantıda, (güzel bir sohbet havası içinde) Ermenek sorunları görüşülürken konu tekrar gündeme gelmiştir. Toplantıya çağırılanlardan Halit Bardakçı: Ceviz Bayramı sloganının fazla ilgi görmediğini belirterek daha kalıcı ve süreklilik özelliği olan başka bir isim ve bütün Ermenek'lileri yakinen ilgilendirecek bir başka konu bulmak gerekliliğini ifade ederek (Ceviz Bayramı) yerine (SILA HAFTASI-TAŞELİ SILA VE KÜLTÜR FESTİVALİ) olarak değiştirilmesi ve kutlanmasını önermiştir. Başkanlığın ve toplantıya katılanların da öneriyi çok yerinde olduğunu belirten konuşmalar ile kesinleşen ERMENEK-TAŞELİ SILA VE KÜLTÜR FESTİVALİ böylece 1994 yılından beri aralıksız tekrarlanmakta ve büyük ilgi görmektedir.

15/16 Ağustos 2003 tarihinde dokuzuncusunu kutladığımız ve kısaca SILA HAFTASI adını verdiğimiz sosyal -kültürel ve sanatsal etkinliklere ilgi ve hemşehrilerimizin katılımı her yıl biraz daha artarak devam etmektedir. (İlgililerin ifadesiyle 2003 yılı kutlamalarına yerli ve yabancı katılan kişi sayısı 5000 civarında olmuştur.)

SILA FESTİVALİ ve KÜLTÜR ETKİNLİKLERİ'NİN AMACI

1. Adından da anlaşılacağı üzere Ermenek dışındaki hemşehrilerimizle Ermenek'tekileri yılın belirli bir tarihinde Ermenek'te buluşturmak, hep beraber hasret ve özlem gidermek, memleket havasını beraber teneffüs etmek, nostaljik duyguları yeniden yaşamak, gereken yerleri ve kişileri ziyaret ederek ortak duygularımızı paylaşmak,

Festivalde Mehter Takımı.

Sıla festivali tören yürüyüşü.

2. "Birlikten kuvvet doğar." İlkesi içinde dayanışmayı sağlamak, Ermenek ve çevresi sorunlarını dile getirip saptamak, olabildiğince çözmek veya çözüm yolları aramak,

3.Yörenin ekonomik sıkıntılarına, sosyal ve kültürel problemlerine halk, yöneticiler, parlamenter üçlüsü içinde ışık tutmak üzere paneller, konferans ve seminerler düzenlemek,

4.Tarım, hayvancılık, eğitim ve sağlık konularında ilgili uzmanlarca yapılacak yayın ve konuşmalarla halkımızın bilinçlenmesini sağlamak,

5.Terkedilmiş, unutulmaya yüz tutmuş bölge geleneklerini, yemeklerini folklörünü, el sanatlarını sergileyici ve yeniden teşvik edici çalışmalara öncülük etmek,

6.Ermenek ve çevresinin tarihi, turistik ve doğal güzelliklerini tanıtıcı yayınlar yapmak, geziler ve sergiler düzenlemek,

7.Ermenek için halkı ve çevresi için yardımda bulunan yardımsever insanlarımızı Ermenek ve Ermenek'li için maddi-manevi hizmet ve etkinliklerini sürdüren kişi, dernek ve kuruluşları onore edici çalışmalarda bulunmak,

8.Ermenek ve çevresinin kalkınmasında, tarihi misyonunu kazanmasında çıkış kapısı olarak gördüğümüz "KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL-TAŞELİ" çabalarımızın gerçekleşmesi konusunda bilinçli bir kamu oyu oluşturarak sesimizi duyurmak kenetlenmek ve başarmak olmalıdır.

Bu amaçlar doğrultusunda 1994 den beri tekrarlanan Festival henüz ERMENEK'İ KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL OLMA HEDEFİNE kavuşturamamış olsa da yukarıda sıralanan amaçların birçoğunu gerçekleştirmek konusunda oldukça yol almış durumdayız. Festivale katılımın her yıl artarak çoğalması, idareci, yönetici, parlamenter bakan, ve üst düzey yöneticilerin, bilim adamı, sanatçı ve akademisyenlerin katılımı ile renklenmemiş memleket sorunlarını dile getirici konuşma ve konuşmacılarla hareketlenen ortamlarda dile getirdiğimiz tarihi sorunlarımızdan birkaçı olsun çözüm bulmuştur. Örneğin: Ömrünü yıllardır "Ermenek" konularına ve sorunlarına vermiş bir hemşehriniz, bir sanatçı ve araştırmacı olarak 1960'lı yıllardan beri her fırsatta yazarak, çizerek sıra haftalarında memleket sorunlarından sorumlu birinci şahıs gibi yüklenip hemşehrilerimin ve yetkililerin önüne çıkarmaya çalıştığım 1999 ve 2000 yılı festivallerinde ve Balkusan Dil Bayramı ve Karamanoğlu Mehmet Bey'i anma programlarında üst düzey yöneticiler ve halk önünde ısrarla ve inatla gözönüne serip ilgililerden Ermenek adına çözümünü istediğim konulardan hiç olmazsa birkaç tanesinin çözümünü sağlamak beni çok mutlu etmişti. Bunlardan birincisi yıllardır Karaman'da başlayıp Karaman'da biten

(Ermenek'le hiçbir ilgisi yokmuş gibi davranılan) TÜRK DİL BAYRAMI KUTLAMALARI VE KARAMANOĞLU MEHMET BEY'İ ANMA TÖRENLERİ'nin Karamanoğulları Beyliği'nin ilk başkenti ve ata toprağı Balkusan ve Ermenek'te başlatılması, anılması, kutlanması idi. İkincisi ise belki de ilki olması gerekir – Yarım asrı aşkındır yürekler acısı durumda harap ve yıkık duran kitabesi bile ters konmuş, içinde yüzyıllardır beyliğin kurucusu KERİMÜDDİN KARAMAN BEY ile Türk Dilinin Mimarı MEHMET BEY ve Kardeşi MAHMUT BEY'in ve aynı aileden iki hanımın mezarını saklayan Balkusan'da TARİHİ KARAMANOĞULLARI TÜRBESİ'nin yok olmaktan kurtarılıp ihyası idi. Ermenek ve çevre halkının hissiyatına ışık tutan bu çabalarım ve konuşmalarım yöre halkının duyarlılığı, (kendilerine tarih önünde açıkça teşekkür etmek istediğim Karaman Valisi sayın Hakkı TEKE, Ermenek Milletvekili, Devlet Bakanı hemşehrim sayın Fikret ÜNLÜ'nün gayret ve destekleriyle) çok şükür ki en iyi şekilde restore edilip kurtarıldı. Türk Dil Bayramının Balkusan ve Ermenek'te kutlandıktan sonra Karaman'da kutlanmasının doğruluğu devlet protokolü ile tescil edilmiş olup bazı çevrelerin maksatlı olarak KARAMANOĞLU MEHMET BEY'in Balkusan'daki Türbede olmadığı iddiaları gibi gereksiz ve talihsizlik içeren söylentilerin önü kesilmiş, tarih sahnesinde taşlar devlet eliyle yerine oturtulmuş oldu.

Ne var ki 2002 , 2003 yılı festivallerinde bu kadar sağlıklı ve yararlı sonuçlara ulaşmayı sağlayan çevremiz halkının bilgilenmesi ve bilinçlenmesini öngören konuşmalar birilerini rahatsız etmiş olacak ki festival programından çıkarılmış çıkartılmıştır. Halkımızın bilinçlenmesini istemeyen, memleket sorunlarının dile getirilip ortaya dökülmesinden rahatsız olan bazı kişiler ve çevrelerin baskısıyla festival etkinliklerinin en canlı ve Ermenek için en yararlı olabilecek (konuşma ve önermeler) gündemden kaldırılıp iptal edilmiştir..

Dileğim odur ki bundan sonraki yıllar da olsun halkımız, yöneticilerimiz (seçenler ve seçilenlerimiz kişisel hesaplarını, parti-siyaset ve politikacı kimliklerini bir kenara bırakıp) daha gerçekçi düşünceler içinde elele kenetlenip Ermenek ve çevresi sorunlarını ve çözüm yollarını öne çıkaran çabalar içinde olalım. Bu amaçlar doğrultusunda yapacağımız SILA HAFTASI FESTİVAL programlarında yapacağımız çalışmalarla, ortaya koyacağımız yöresel ve milli değerlerimizle ERMENEK ve ERMENEK'LİLER kimliğini öne çıkaran daha çok çaba sarfedelim.

SILA HAFTALARINDA TAŞELİ SILA VE KÜLTÜR ŞENLİKLERİNDE BİRLİKTE OLALIM TÜM ERMENEK TAŞELİ HALKIYLA KUCAKLAŞALIM...

Sıla festivali etkinliklerinden...

Sıla festivali etkinliklerinden...

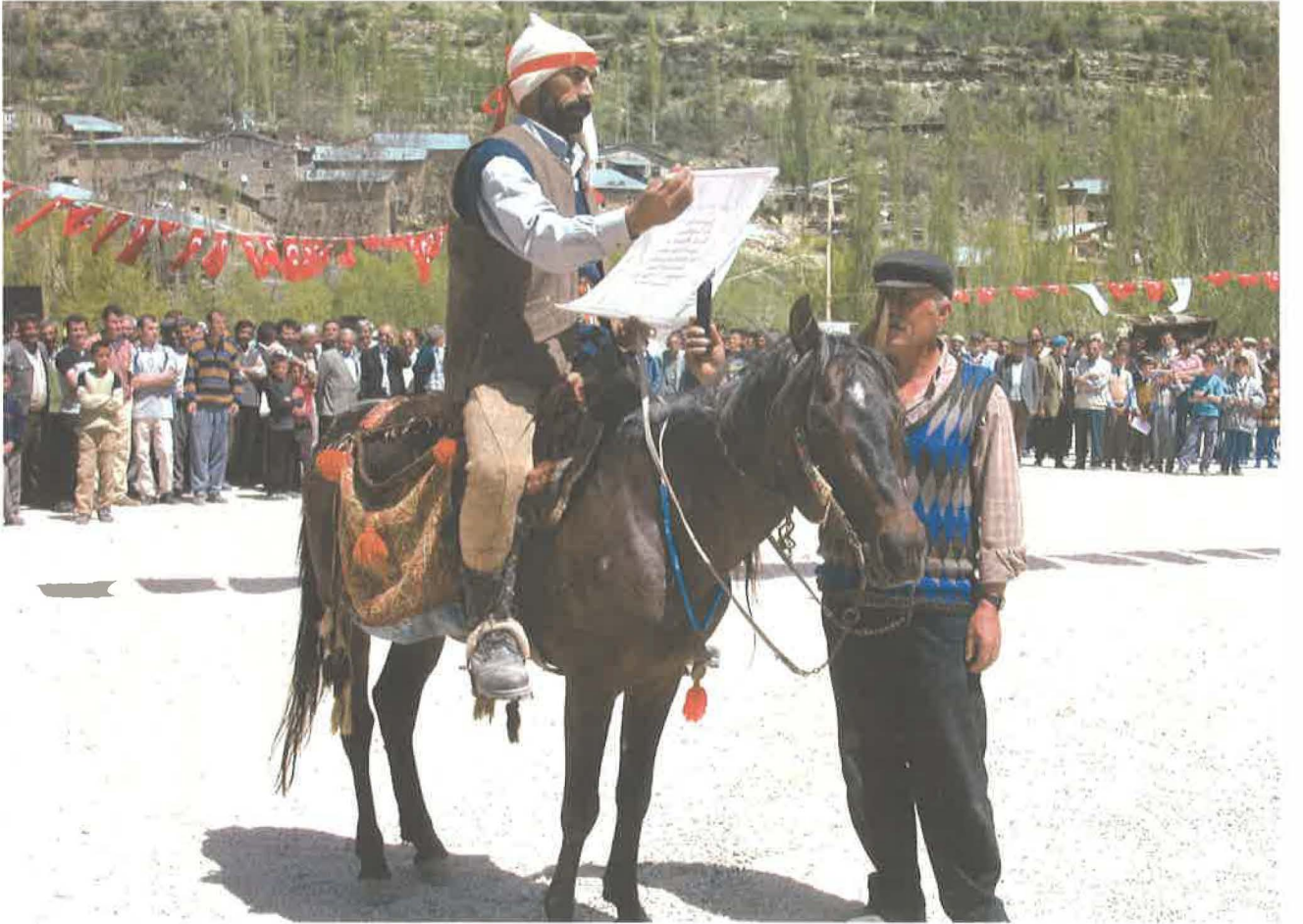

Sıla festivali etkinliklerinden...

ERMENEK - BALKUSAN TÜRK DİL BAYRAMI ve KARAMANOĞLU MEHMET BEY'İ ANMA ETKİNLİKLERİ

1960'lı yıllardan beri Karaman'da başlayıp Karaman'da biten, Ermenek ve Balkusan'la hiç ilgisi yokmuş gibi davranılıp işin Ermenek-Balkusan yönüne hiç değinmeyip geçirilen TÜRK DİL BAYRAMI VE KARAMANOĞLU MEHMET BEY'İ ANMA ETKİNLİKLERİ 1998 yılından itibaren (bu konuda oldukça geç kalınmış olmakla beraber) bu satırların yazarı Halit BARDAKÇI'nın olayı yazılarında ve Ermenek Sıla Festivallerinde programla ilgili olarak yaptığı ısrarlı konuşmalarla üst düzey yöneticiler ve halk önünde defalarca ve ısrarlı olarak olayı gündeme getirmesi o dönem Devlet Bakanı olan Sn. Fikret ÜNLÜ'nün konuya sahip çıkıp işi sıkı şekilde takip etmesi, Balkusan'lı

Habib ÇALIŞKAN başta olmak üzere bütün Balkusan'lıların ve çevre halkının sıcak ilgi ve ev sahipliği ile hedefe ulaşmış, TÜRK DİL BAYRAMI VE KARAMANOĞLU MEHMET BEY'İ ANMA ETKİNLİKLERİ resmi devlet protokolüne alınarak o günden bu tarafa etkinliklerin önce BALKUSAN'da, sonra ERMENEK'te, daha sonra KARAMAN'da devam edilmesi sağlanmıştır. Bu durum başta Karaman'lıların bazı kişi ve kuruluşların pek işine gelmemiş gözüküyorsa da doğru olan budur. Zira bilinen fermanıyla Türk Dilini yabancı diller boyundüğünden kurtarıp TÜRLERE KENDİ DİLLERİ TÜRKÇEYİ ÖNE ÇIKARIP KULLANMALARI GEREĞİNİ emreden KARAMANOĞLU MEHMET BEY'in Ata toprağı,

Karamanoğlu Mehmet Bey'in fermanı tören alanında okunurken. (2003)

İlk Beylik Merkezi, dirlik yeri ve kendinin atası ve kardeşi ile yakınlarının gömülü bulunduğu topraklar önce Balkusan, sonra Ermenek ve daha sonra Karaman'dır. Bu gerçeği herkesin bilmesi gerekir. Güncel çıkarlar, kişisel menfaatler ve kaprisler uğruna tarihi gerçekleri çarpıtarak gerçekleri görmezden gelmek tarihi yeniden yazmak ve yaşamak kadar abesle iştigaldir, terstir, yanıltır, gülünçtür. Bu topraklara Türk damgasını vurup, buralarda bayrak kaldırıp Beylik oluşturarak aynı

topraklarda can verip ebediyete intikal edenlerin ruhunu incitmeyelim. Güneş balçıkla sıvanmaz, gerçek budur, aksini iddia etmek kimseye bir şey sağlamaz, gereği de yoktur.

Sonuç olarak KARAMANOĞLU MEHMET BEY BALKUSANLIDIR BALKUSAN'DA BEYLİK TÜRRESİNDE YATMAKTADIR. Anma törenlerinin Balkusan'da başlayıp önce orada anılması daha sonra Ermenek ve Karaman'da devam etmesi her yönüyle yerinde bir çözüm olmuştur.

Balkusan Türk Dil Bayramı ve Karamanoğlu Mehmet Bey'i anma etkinlikleri.

YATIRIMLARIYLA ERMENEK'İN SOSYAL ve KÜLTÜREL KALKINMASINA KATKIDA BULUNAN HAYIRSEVER İNSANLARIMIZ ve ESERLERİ

HACI MUSTAFA DEMİROK

Hacı Mustafa Demirok 1898 yılında Ermenek'te doğmuştur. Baba adı Ahmet, anne adı Şerif'tir. İlkokulu Ermenek'te bitirdikten sonra Sanat Okulu'nu okumak üzere Konya'ya gelmiş. Sanat Okulu'nun orta bölümünü okurken vatani görevini yapmak üzere zorunlu olarak askere alınmıştır. Askerlik dönüşü Sanat Okulu'na devam ederek diplomasını almıştır.

Hacı Mustafa Demirok 10/11/1959 tarihinde Konya Yayla Un Fabrikası'nı kurarak ticaret hayatına atılmıştır. 1974 yılında memleketi olan Ermenek'te Sanat Okulu yaptırmak üzere faaliyetlere başlamış ve bu okulu da 1976 yılında eğitim ve öğretime açmıştır.

Hacı Mustafa Demirok 1979 yılında hayata gözlerini kapamıştır.

Mustafa Demirok Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi.

HURŞİT AKPINAR

1927 yılında Ermenek-Güneyyurt'ta doğmuştur. Ermenek'in sevilen, sayılan simalarından olup 1970 yılından beri madencilik (Linyit işletmeciliği) yapmaktadır. 1977 yılında Güneyyurt Belediye Başkanı seçilmiş, 1980 ihtilalinden sonra bir devre

İl Genel Meclisi Üyesi olmuş, Ankara Ermenek Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. 1984 yılında Güneyyurt kasabasında bir Lise binası yaptırıp doğduğu kasabaya armağan etmiştir. "Hurşit Akpınar Lisesi" olarak

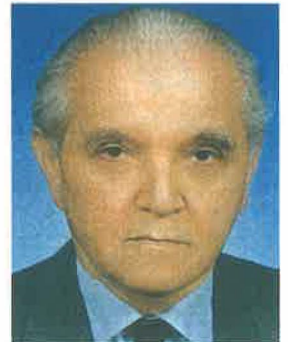
hizmet veren bina iki katlı ve modern bir tesistir. Daha sonra "Ermenek İlim ve Kültür Vakfı"nı kuran Hurşit Akpınar vakıf adına bir öğrenci yurdu ile bir Özel Okul (Zübeyir Gündüzalp İlköğretim Okulu ve Lisesi)nin Ermenek'e kazandırılmasında ve çevre ile ilgili birçok hayır işinde katkısı olan hayırsever ve yardımsever bir Ermenek'lidir.

Güneyyurt Hurşit Akpınar Lisesi.

NÂZİM KARPUZCU

1924 yılında Ermenek 'te doğmuştur. İlkokulu Ermenek'te okumuş; OrtaOkulu Konya Askeri Ortaokulu'nda, liseyi Maltepe Askeri Lisesinde tahsil etmiş, 1943 yılında Harboku'ndan topçu Teğmen olarak mezun olmuştur.

1953 yılında yüzbaşı rütbesindeyken sağlık nedeniyle askerlikten ayrılmıştır. Bir müddet Ermenek'te çalıştıktan sonra ailecek Konya'ya naklederek kardeşi Ecz. Nevzat Karpuzcu'nun girişimi ile 1975 yılında Konya'da "SELÇUK ECZA DEPOSU"nu açmışlardır.

1978 yılında İstanbul'a nakledip Kadıköy'de kendi adına "NÂZİM ECZA DEPOSU"nu kuran Nâzım Karpuzcu mülkiyeti kendisine ve kardeşleri Nevzat Karpuzcu, Nazmiye (Gürgen), Nezahat (Keleşoğlu)na ait olan arsa üzerinde Susaklı Mahallesi'nde baba ve annesinin anısına "MUSTAFA-AYŞE KARPUZCU KÜTÜPHANESİ"ni yaptırmışlardır. 12 Kasım 1982 yılında hizmete giren bina kaloriferlidir. 720 m2 lik bir arsa üzerinde inşa edilmiş olup (Okuma Salonu-Çocuk kitaplığı ve Arşiv olmak üzere üç bölüm ve idari kısımlardan meydana gelmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı kurum (1968 yılında Tol Medresenin bir odasında açılan Ermenek Halk Kütüphanesi ile birleştirilerek "MUSTAFA ve AYŞE KARPUZCU HALK KÜTÜPHANESİ" adı altında hizmet vermektedir. Kütüphanenin 15.000 kitabı, iki bilgisayarı, televizyon ve video-VCD si vardır.) Biri memur, biri hizmetli olmak üzere kadrolu iki personeli mevcuttur.

NOT: Kızları AYŞEGÜL ve NESRİN'i trafik kazalarında kaybeden Nâzım KARPUZCU onların anısına da Konya'da "NESRİN-AYŞEGÜL İLKÖĞRETİM OKULU"nu yaptırarak Türk Milli Eğitim ortamına katkıda bulunan hayırsever hemşehrilerimizden ve Ermenek'in yetiştirdiği kişilikli, saygın iş adamlarımızdan birisidir. Kendisi halen İstanbul Altunizade'deki Selçuk Ecza Deposu'nda Yönetim Kurulu Üyesi olarak emeklilik günlerini yaşamaktadır.

ZEHRA-GALİP SUMRA

Zehra Sumra 1950 yılında Ermenek'te doğmuş olup ilkokulu Anamur Atatürk İlkokulu'nda okumuştur, halen ev hanımı olarak hayatını devam ettirmektedir.

Galip Sumra 1929 yılında Ermenek'te doğmuş, ilköğrenimini Ermenek Merkez İlkokulu'nda tamamlamıştır. 1946 yılında fırıncılık mesleği ile hayata atılmış, askerliğini yaptıktan sonra bir süre daha bu mesleğini devam ettirmiştir. 1951 yılında Zehra Hanım ile evlenmiş, 1956-1966 yılları arasında bakkallık, 1966-1976 yılları arasında gıda üzerine toptancılık ve nakliyecilik yapmıştır. 1977 yılında sarraflığa başlamış olup halen bu mesleği devam ettirmektedir.

Susaklı mahallesi'nde kendi adlarına yaptırmış bulundukları "ZEHRA GALİP SUMRA ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU" ile Ermenek'e ve Ermenek çocuklarına hizmet vererek isimleri ebedileşenlerdendir.

Çevrelerinde sevilen-sayılan Ermenek ve çevresi konularına duyarlılığı olan yardımsever hamiyetli insanlardır.

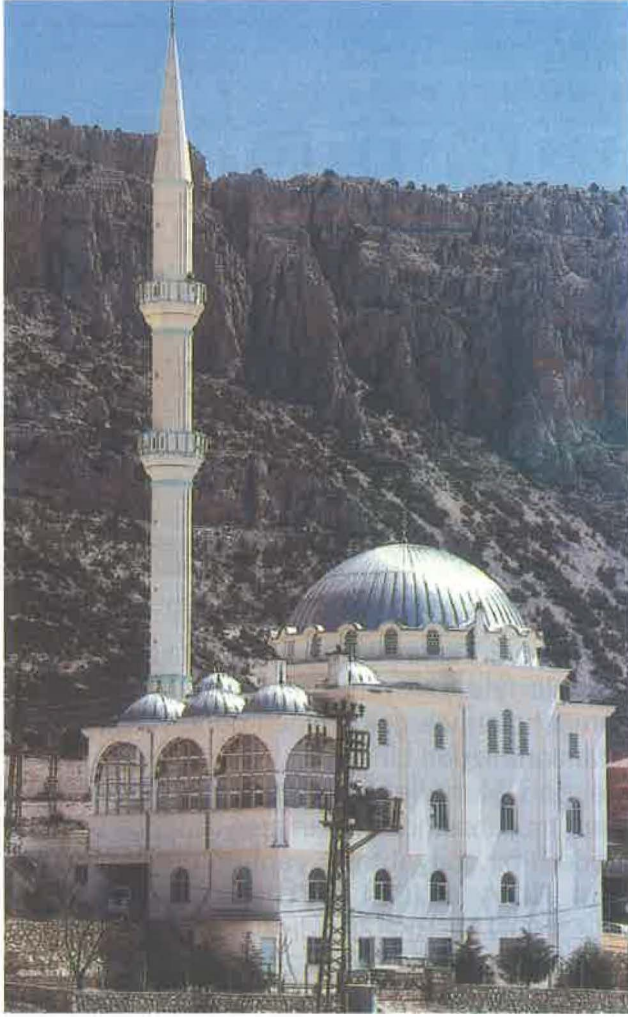
Zehra Galip Sumra Atatürk İlköğretim Okulu.

HACI AHMET KALAN

1928 yılında Ermenek'te doğmuştur. İlkokulu Ermenek'te okumuş ve halen Ermenek'te ikamet etmekte, ticaretle uğraşmaktadır. Kömür işletmeciliği yapmakta olup (KALAN LİNYİT İŞLETMESİ SAHİBİDİR).

Sanayi çarşısı ve yöresinde ihtiyaç duyulan modern bir cami yaptırmış, hemşehrilerinin hizmetine sunmuştur. Hacı Ahmet KALAN ayrıca babasından kendisine intikal eden, ULUCAMI ardındaki iki katlı evi ULUCAMI'ye vakfetmiş bulunmaktadır. Ulucami'nin din görevlilerinin lojman olarak kullanması için vakfettiği bina, lojman olarak kullanılmadığı takdirde kiraya verilip geliri caminin ihtiyaçları için harcanmak üzere düşünülmüştür. Çalışkan, dürüst, hayırsever hemşehrilerimizden

Sanayi Camii.

olan Ahmet Kalan aynı zamanda Ermenek'in eski avcılarından, sevilen bir insandır.

NURİ ÇETİN

1921 Yılında Ermenek-Görmel köyünde doğmuştur. İlkokulu Görmel'de ve Ermenek'te bitirmiş, ortaokulu Karaman ve Niğde'de parasız yatılı okumuş, Adana Erkek Lisesi'nden, İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği bölümünden 1956 yılında mezun olmuştur. Aynı yıl Etibank' ın Elektrik Grubunda Elektrik Mühendisi olarak göreve başlamıştır.. Bu kurumda Mühendis, Başmühendis ve Elektrik Şubesi Müdürlüğü gibi görevlerde bulunmuş 1970 yılında Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) kurulunca (Elektrik işleri bu kuruma devredildiği için) Şebekeler Dairesi Başkanlığı'na getirilmiş olan Nuri Çetin, aynı kurumdu. 1978-1980 yılları arasında Genel Müdür Muavinliği görevine

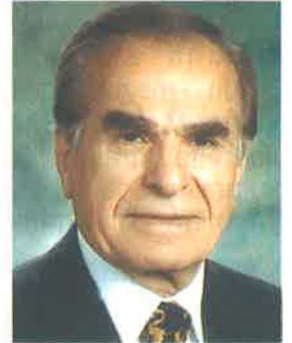
atanmış ve oradan emekli olmuştur. Çalışkanlığı, gayretleri ve dürüstlüğü ile çevresinde büyük sevgi ve saygı yaratmış olan hemşehrimiz Ermenek köylerinin elektriğe kavuşturulmasında (proje safhasından montaj ve bitimine kadar) büyük katkıları olmuştur. 2-Ekim-1992 yılında vefat eden Nuri Çetin'in anısına doğduğu köy Görmel'de ailesinin katkılarıyla sekiz derslikli modern bir okul yaptırılarak "Nuri Çetin İlköğretim Okulu" adıyla ismi ebedileştirilmiştir.

Nuri Çetin İlköğretim Okulu.

AHMET KELEŞOĞLU

1924 yılında Ermenek'te doğmuştur. İlköğretimi Ermenek'te yapmıştır. Genç yaşta Ermenek'te manifaturacılıkla ticarete başlamış, kısa zamanda işini geliştirerek (Bonmarşe) büyük mağaza haline gelmiştir. 1957 yılında Ecz. Nevzat Karpuzcu, Nâzım Karpuzcu (kayınbiraderleri ile Konya'da "SELÇUK ECZA DEPOSU" nu kurmuşlardır.

1978 yılında İstanbul'u merkez edinen Selçuk Ecza Deposu Kuruluşu 3900 çalışanı ile "Aksel Holding'i" oluşturan şirketlerin en büyüğü olmuştur. Küçük bir sermaye ile 1957 yılında Ermenek'ten ayrılan Ahmet KELEŞOĞLU, bu gün Ermenek'in yetiştirdiği saygın iş adamlarından birisidir. Ermenek'i hiç unutmadığını ve Ermenek'e olan sevgisini, Ermenek'in gerçekten çok ihtiyaç duyduğu (geliri yatırımlarını şimdilik yeterince karşılamasa da) dört yıldızlı modern bir otel yaptı-rarak taçlandırmıştır. SELÇUKLU OTELİ adını taşıyan turistik tesis çağdaş yapı tekniği, modern mimarı çizgileri, yer seçimi, iç donanımlarıyla övülmeye ve görülmeye değer bir yapı olup 5.5 ay gibi çok kısa bir zamanda inşa edilmiş 15 Ağustos 2003 tarihinde (9. Sıla haftası törenleriyle) tüm hemşehrilerinin katılım ve coşkusu içinde hizmete açılmıştır.